İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI KARAMİZAH MERKEZİ AYLIK YAYIN ORGANIDIR

YIL 1
SAYI 10
1999

MİZAH KÜLTÜRÜ

Addams Ailesi ve dünya sinemasına yaptı ı katkılar...

"BU DERGİ SİZİNDİR. ALABİLİRSİNİZ!"

Herşeyi resimle anlatan ilk Türkçe mecmua

RESİMLİ PERŞEMBE

No: 194 Perşembe 7 Şubat 1929 10 Kuruş

Resimli Perşembe'nin Milenyum Fantezisi

Bin yıl sonra neler olacak?

Tatavla yangınında köpeği tarafından kurtarılan bir kadın

Geçen hafta İstanbulun büyük bir semtini harabeye çeviren Tatavla yangınında kadının biri sırf köpeginin yardımı sayesinde alevler içinden çıkarılarak hayatını kurtarmıştır. Alevler evi sardığı zaman derin uykuda bulunduğu için tehlikenin farkına varmamış, evin köpegi ateşin yaklaştığını görünce evin içinde bir aşağı bir yukarı dolaşmağa, ve acı acı bağırarak sahibini uyandırmağa çalışmış. Fakat evi ateş sardığı halde evde yatan sahibinin uyanmadığını görünce kadını eteklerinden yakalayarak sürümeğe başlamış, ve onu vaktında sokağa atabilmek suretile kadının hayatını kurtarmıştır.

karikatürün de okulu mu olur?

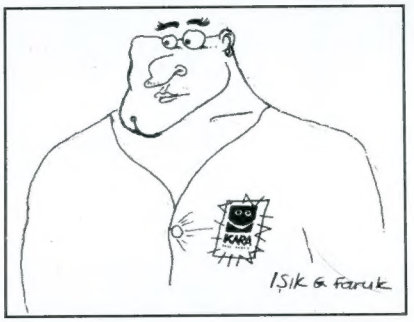

OLDU!

KARA
mizah merkezi

KARA MİZAH MERKEZİ

Başvuru: Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi, Tünel İstanbul
Tel: 0212. 293 12 70 (3 hat), Fax: 0212. 293 12 73

▶RESİMLİ PERŞEMBE

Resimli Perşembe dergisine göre bin yıl sonra fennin yeni keşiflerine göre herkes tüysüz olacak, kadınlarla erkeklerin kıyafetinde fark kalmayacak, hiç kimse uyumayacak, soğuk almayacak, çirkin insan kalmayacaktır. İngiltere'de Profesör Löf, İstikbal ismiyle yazdığı eserde bin sene sonra olacak şeyler hakkında şu malumatı veriyor: Bundan bin sene sonra yeryüzünde her insan, erkek ve kadın herkes tüysüz olacak. Kadınlarla erkeklerin giydikleri elbise arasında pek ehemmiyetsiz bir fark kalacak. İki cins de yün veya pamuktan yapılmış deniz gömleği gibi elbiseler giyecekler. S: 2

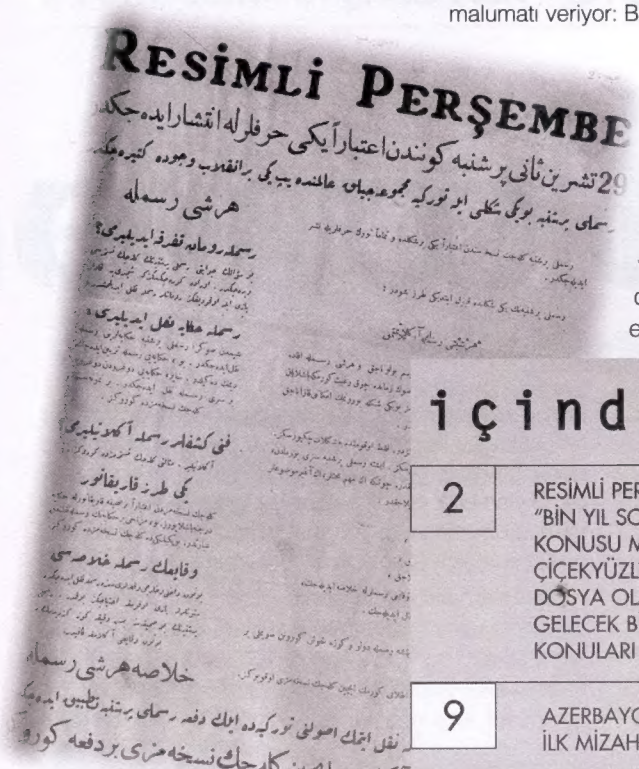
RESİMLİ PERŞEMBE

▶ADDAMS AİLESİ

Bir Amerikan aile çizgiromanından sinema perdesine yansıyan Addams Ailesi, bu sanat alanında gazete sayfalarında gördüğü ilgiden fazlasını bulmuştu. Filmin gösterime girdiği her yerde, seyirciler oldukça farklı bir aile yapısıyla karşılaşmışlardı. Bir kere filmin açılışı, ailenin yaşadığı geniş arazinin ortasındaki kasvetli köşk benzeri bir evin kuşbakışı görünüşüyle gerçekleşiyordu. Korku filmlerinde kullanılan bir müzik eşliğinde.. Ve filmin hemen başındaki sıradışı bir olay, giriş kapısında bekleyen bir grup meleksi şarkıcının üzerine, çatıdan aşağıya koca bir kazan dolusu katran dökülmesiydi. SAYFA: 10

içindekiler

2	RESİMLİ PERŞEMBE DERGİSİ'NİN "BİN YIL SONRA NELER OLACAK?" KONUSU MEHMET ÇİÇEKYÜZLÜ'NÜN KALEMİNDEN DOSYA OLARAK SUNULUYOR... GELECEK BİN YIL İÇİN OLAN KONULARI OKUYABİLECEKSİNİZ..
9	AZERBAYCAN'DA YAYINLANAN İLK MİZAH DERGİSİ: "MOLLA.."
10	"CHARLES ADDAMS FAMILY" STRİPİNİN GENİŞ BİR DOSYASI ELE ALINIYOR...
14	BİR ÇİZGİROMAN KLASİĞİ.. ÇİZEN: AHMET KESKİN KONU: "BİLMEDİĞİNİ BİLMEK"
16	ÜNLÜ KOMEDYEN NEJAT UYGUR'UN HAYATINA İLİŞKİN KESİTLER KONU EDİLİYOR.
21	BİR ÇİZGİ USTASINDAN TAM SAYFA KARİKATÜR: LATİF DEMİRCİ
22	KARAMİZAH MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇİZDİKLERİ "AMATÖR" ÇİZGİLER...
26	İRLANDA'DA SOKAK ÇOCUKLARI ÜZERİNE "İMHA" ÖNERİLERİ VE JONATHAN SIWIFT KONUSU...

▶NEJAT UYGUR

Nejat Uygur; tiyatro denilince akla gelen ilk isimlerden. Yarım asırdır, izleyicilerini bazen güldürüyor, bazen de düşündürüyor. Aile fertlerine de çok sevdiği tiyatroyu aşılayan sanatçı, bugünlere gelmenin kolay olmadığını belirterek, "50 yıllık meslek hayatımda neler gördüm, neler. Bugünlere gelmenin dayanılmaz zorluklarını yaşadım" diyor. Röportaj isteğimizi geri çevirmeyen büyük usta, sorduğumuz soruları içtenlikle cevaplandırırken, gençlere de öğüt vermeden kendini alamadı. SAYFA: 16

KARAMİZAH KÜLTÜR MERKEZİ KARİKATÜR OKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÇİZGİLERİ

Editörden..

SEVGİLİ mizah dostları,

Birkaç aylık bir ayrılıktan sonra hepinizi sevgiyle kucaklamanın çoşkusu içerisindeyiz. Alanında tek olan dergimizin kısa süre de olsa yokluğu biliyoruz ki seven dostlarını üzdü. Bunu telefon ve faks mesajlarınızla bizlere ilettiniz. Ülkemizin üstüste geçirdiği deprem felaketleri hayatla bağımızın bir müddet sarsılmasına yol açtıysa da, insanlar yaşamaya, konuşmaya, yazıp çizmeye devam ediyorlar. Tabii dergimiz de...

Bu üzücü durumların arasında sizleri sevindirecek bir haberimiz var. Mizah Kültürü dergimiz 1999 yılına 3 sayı çıkararak veda edecek ve sayısını böylece 12'ye tamamlanmış olacak. Özellikle dergilerini arşivleyen, ciltleten okurlarımız bir yıllık sayıyı tamamlamanın mutluluğunu yaşayacaklardır. Bu sayımızdan itibaren, Mizah Kültürü'nde biraz daha fazla çizgi bulacaksınız. Kısa süreli ayrılığımızda yaptığımız değerlendirmeler neticesinde, dergide çizgi unsurunun biraz az olduğunu gördük. Bir başka müjdeli haberimiz de şu: 12. sayıyı çizgiroman kültürüne ayırıyoruz. Böylece bol miktarda çizgiromana, hem de konuyla ilgili dökümanlara sahip olacaksınız. Gerçi Türk ve dünya çizgiromanı 32 sayfaya değil, binlerce sayfaya sığmaz ama inşallah 2000 yılında çıkacak sayılarımızla konuyu sürekli işleme fırsatımız olacaktır. Yakın dönem çizgiroman ve romancılarını merak ediyorsanız 12. sayıyı kaçırmamanızı tavsiye ederiz. Tekrar merhaba ve önümüzdeki ay görüşmek umuduyla.

HASAN KAÇAN

MİZAH KÜLTÜRÜ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ
ŞENOL DEMİRÖZ

yayın yönetmeni HASAN KAÇAN
grafik tasarım MİKHAİL ERDOĞAN
yayın koordinatörleri
HAKAN ALPİN, METİN ÖZTÜRK
yazı işleri müdürü CEM AYTEPE
fotoğraf yönetmeni MURAT ÖZBEY
grafik uygulama
MEHMET ÇİÇEKYÜZLÜ,
HAVVA KARADAĞ, SERPİL AKDAĞ

yapım
"HETEN KETEN LEKLEMDİLİK" 272 34 54
baskı "İNCELER OFSET" 576 56 44

Gelecek binyıl sonra insanlar, acıktıkları zaman yemeklerini bir makine gibi düğmeye basarak yiyecekler veya yemek midelerine tüpler vasıtasıyla inecek...

Bin yıl sonra

MEHMET ÇİÇEKYÜZLÜ

Resimli Perşembe dergisine göre bin yıl sonra fennin yeni keşiflerine göre herkes tüysüz olacak, kadınlarla erkeklerin kıyafetinde fark kalmayacak, hiç kimse uyumayacak, soğuk almayacak, çirkin insan kalmayacaktır:

İngiltere'de Profesör Löf, İstikbal(1) ismiyle yazdığı eserde bin sene sonra olacak şeyler hakkında şu malumatı veriyor:

Bundan bin sene sonra yeryüzünde her insan, erkek ve kadın herkes tüysüz olacak. Kadınlarla erkeklerin giydikleri elbise arasında pek ehemmiyetsiz bir fark kalacak. İki cins de yün veya pamuktan yapılmış deniz gömleği gibi baştan geçme elbiseler giyecekler. Giyinmede noktai nazar(2), zarif görünmeden ziyade elbisenin sıhhi ve rahat olması, radyo ihtizazlarını(3) suhuletle(4) alabilmesi olacaktır.

İnsanlar vakitlerinin dörtte ikisini hatta daha fazla vakitlerini uykuda geçirmeyecekler. İnsanlar yemeklerini böyle muntazam hareketler yaparak değil bir makine gibi düğmeye basarak yiyecekler ve yemek yemek için ellerini değil makineleri kullanacaklar, veya yemek midelerine tüpler vasıtasıyla inecek. Yemek yiyorken elleri diğer işlerle meşgul olabilecektir. Bütün yiyecekleri sanayi surette 'ihzar'(5) edilecek bunlar çok mebzul(6) olacak.

Cumhuriyetin ilk yıllarında kendine özgü bir mizah anlayışını gerçekleştiren Resimli Perşembe dergisinde bir milenyum fantezisi...

Artık soğuktan şikayet ve kömür hazırlamak derdi kalmayacak. Bütün sene sanayi güneşi ziyası(7) ve harareti ile sıcak temin edilecek, bütün sanayi güneşi istasyonları te'sis edilecektir. Bu istasyonlar güneşin hararetini Şubat bir gününden sanio tuzbire kadar aynı derecede bulunduracaktır. Bu keşifler, bugünkü fennin yapmaya muktedir olduğu bazı keşiflerdir. Ve bunlar alilamiya(8) tahminler değil bir riyazatçının(9) iki kere iki dört eder demesi kadar hesaplar ve ölçüler üzerine mesusdur. 'İstikbal' ismindeki eserinde bunlardan bahs eden Profesör Löf

diyor ki:

"Benim keşiflerim hülya maali(10) değildir. Fenni bir tetkik, medeniyetin insanları götürdüğü hedefleri ölçmek neticesinde elde edilmiş bir hakikattir. Otuz sene evvel telsiz telgraf bir yanda idi. Bir gün, güneş ile arz arasındaki mesafeyi ölçen bir köprüdür. O halde yarın neler olacak?..

neler olacak?

İnsanların dimağlarını(11) tetkik eden ruhiyatçılar uyku saatlerinin tedrici azalmasını kabul ediyorlar. Arılarla karıncalar hiç uyumazlar. Uykunun yegâne hadameti(12) vücuttaki hücrelere ve dimağdaki nihai şevkiye yeni faaliyet vermektir.

"RADYO İCAT EDİLECEK..."

Doktor Karabel vesaire hayatçıların tecrübelerine göre bunu sanayi vasıtalarıyla vermek mümkündür. İnsanları hayatta bulunduran hayati kuvvetin, bugün artık elektrik kuvveti olduğu sabit olmuştur. İnsanların enerjisini elektrik istasyonları vasıtası ile alması, radyo ile ikisinin eksik enerjisini tamamlaması mümkün olacak, hayatımızın dörtte üçünü uykuda geçirmeye ihtiyaç kalmayacaktır.

Esvablarımız(13) radyo ziyalarını suhuletle mass edebilecek bir hale getirilecek, ince madeni kalay gibi kumaşlar icad edilecektir. Uzun gün bu elektrik kuvveti altında makina gibi işleyen insan vücutları akşamları yine sanayi vasıtalarla huzur ve zevke gark edilecektir.

Kadın ve erkek elbiseleri hemen hemen aynı olacak, bir akşam dansında birbirinden hoşlanacak olurlarsa sabaha kadar dans edebilmek için elektrik istasyonlarından kuvvet alabilecektir. Geceleri sekizon saatimizi lüzumsuz yere geçireceğimize eğlence yerlerinde geçireceğiz.

Bin sene sonra kadınların başındaki saç bugün sakallı bir kadın ne kadar çirkin görünürse öylece çirkin görünecek. Umumiyet üzere herkes tüysüz olacak. Eğer iki-üç yüz sene evvelki insanlarla bugünküleri kıyas edecek olursanız, bugünkülerin tüyleri gayet azdır, bin sene sonra hiç kalmayacak. Eski insanların yalnız tüyleri değil bütün vücutları iri tüylerle mahitdi.

Saçlı kadın kalmayacak, onlar da başlarını erkekler gibi düzeltmeye ve aynı şekilde şapkalar giymeye mecbur olacaklardır. Saçsız kadınlar bugünkü saçsız erkekler kadar tabii olacak.

Günyüzü cisimler ile dolacak, bunlar pek uzak mesafeden kocaman arılar gibi görünecektir. Tayyarelerin fevkinde bulunacak olan alelade makina değil belki hemen canlı şeyler olacaktır. Evren alimleri, fen adamları, şimdi kainatta naim halinde bulunan ve dimağ beşerin kendine mahsus kudretini alan şayanı hayret kuvvet ona sıradan bazılarını zapt ve idare etmek usulünü keşfetmiş bulunacaklardır.

Müktakbel hava sefinelerinin(14) kanatları müteharrik(15) ve kapla inhina(16) olacak ve bütün satıhları insandaki sinirlere müşabih(17) tellerle muhat bulunacak, hareketini tanzim edecek olan bu sinirler şebih insani bir dimağdan yahud cümle asabiyeden kuvvet alacaktır.

"Benim keşiflerim hülya maali değildir. Fenni bir tetkik, medeniyetin insanları götürdüğü hedefleri ölçmek neticesinde elde edilmiş bir hakikattir. Bir gün, güneş ile arz arasındaki mesafeyi ölçen bir köprüdür. O halde yarın neler olacak?"

"TEYYARELER HAVAYI DOLDURACAK"

Bu şebih insanı dimağlar yahud cümle asabiyeler yüksek derecede mukavemete haiz mıknatıs elyaftan tehşif edilmiş elektrik mevcelerinden kuvvetli cereyanlar hasıl edecek sinir makamındaki teller vasıtası ile bu cereyanları tayyarenin her tarafına ve bilhassa

Profesör Löf'ün gelecek hakkındaki fikirlerinde, duygudan yoksun mekanik insan ilişkilerine yer verildiği görülüyor.

İnsan vakit kazanmak için yemek yerken gazete okuyacağına radyoyu kulağına geçirecek, bir taraftan kulağıyla hadiseyi işitecek, diğer taraftan radyonun camlarına aksedecek şekilleri de görecektir. Hatta bu şekilleri duvara aksettirebilecektir...

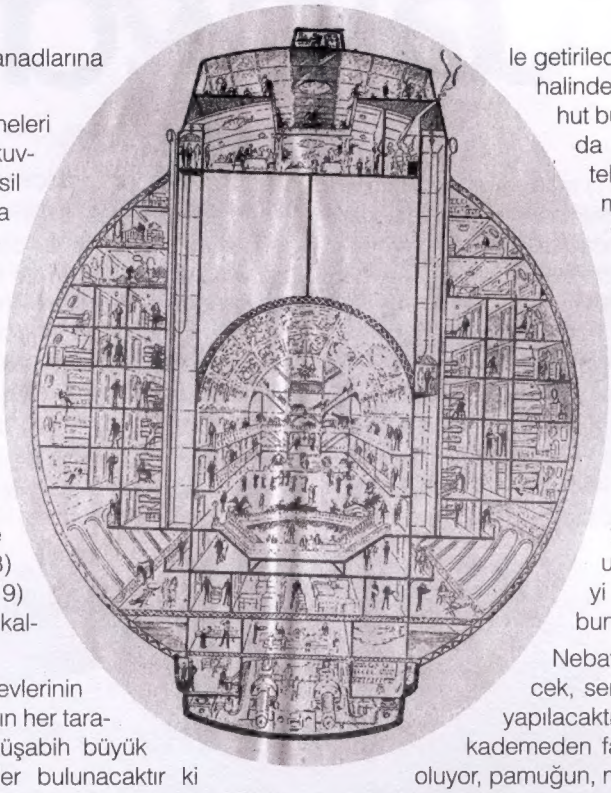

Resimli Perşembe Dergisi'nde yer alan tasarımlardan bir tanesi...

müteharrik ve kaplı kanadlarına sevk eyleyeceklerdir.

Bu suretle hava sefineleri dimağ beşere mahsus kuvvadan bir kısmını temsil edebilecekler ve havada uçarken tesadüf edecekleri ahval ve şeraite karşı nu'men bir anlayış kabiliyeti peyda eyleyeceklerdir. Bu sayede dehşetli bir süratle uçacaklar ve mislen Avrupa'dan Amerika'ya bir saatte veya daha az bir zamanda gideceklerdir. Aynı zamanda yine bu anlayış hassesi(18) sayesinde musademe (19) ihtimali hemen hemen kalmayacaktır.

Bu harikulade hava devlerinin motoru olmayacaktır. Arzın her tarafında sabit balonlara müşabih büyük ziyadar bir takım küreler bulunacaktır ki bunların siyale kuvveti akümülatörü mesabesinde olacak ve evsitelerinden geçecek olan hava sefinelerine ikaz eden faaliyet kudretini verecektir. İstikbaldeki saatler de tamamen başka şekilde olacaktır.

BİRGÜN ÖNCEDEN HAVA BİLİNECEK..

Havada hasıl olacak tebdilatını(20) bir barometre gibi yirmidört veya kırksekiz saatten evvel haber verecektir. Fakat o zamanlar buna fazla ihtiyaç kalmayacak, çünkü fen o zamanlar soğuğu bir tarafa itecektir; aradaki tahviller de ehemmiyetsiz bir nispette olacaktır. Şimdiye kadar mütefenniler sanayi güneşi tahribesini yapmışlar ve bütün mevcudata tabii güneş ve yerdeki hasseleri bu güneş ile temime mevkif olmuştur. Eskiden açık havada tedavi edilen bir çok hastalıkları bu sanayi güneşi ile tedavi etmektedirler. Bin sene sonra bu sanayi güneşi istasyonlarında temerküz(21) ettirecek, bütün dünyaya bu merkezlerden dağıtacak, mevsimleri bu şekliyle kontrol edeceklerdir. Sanayi güneşi harareti kutuplara kadar erişecek, bu buz deryaları münebbit ve meskun bir hale getirilecektir. Elektrik telleri ihtiyaç halinde yağmur yağdıracak, yahut bulutları dağıtacak ve havada vücuda getireceği tabii tebdilat neticesinde hiç bilmediğimiz nebatat ve meyvalar meydana gelecektir.

Bir şehrin bütün sakinleri aynı dakikada tüpler vasıtasıyla yemekleri midelerine nakledecek, veyahut bir elektrik düğmesine basıp bunu temin edeceklerdir. Bugünkü mütefenniler(22) elektrik vasıtasıyla nebatatı büyütmeyi seri ve ucuz bir surette yetiştirmeyi temin etmişlerdir; yarınlar bunu niçin temin etmesin?

Nebatat gece gündüz büyüyecek, senede ikiden fazla harman yapılacaktır. Bugünkü fen, mısırı 16 kademeden fazla büyütmeye muvaffak oluyor, pamuğun, mısırın, pirincin kaloride disodyum ile büyütülmesi hakkında yapılan tecrübe bunların tezayid nispetini yüzde otuzdan altmışa çıkartmıştır. Yarınki tecrübeler kimbilir daha neler meydana getirecektir. İnsan vakit kazanmak için yemek yerken gazete okuyacağına radyoyu kulağına geçirecek, alakadar olduğu havadis ne ise derhal bu vasıta ile işitecektir. Hatta alakadar olduğu hadiseyi uzaktan hemen işitebilir, hem de görebilir. Alındığı radyoyu resim istasyonlarından birine rapt edince bir taraftan kulağıyla hadiseyi işitecek, diğer taraftan radyonun camlarına akşedecek şekilleri de görecektir. Hatta bu şekilleri duvara aksettirip bir sinema gibi oturduğu yerden bütün dünya hadisatını takip etmesi mümkün olacaktır.

Profesör Löf'ün iddia ettiği bu şeylerin bir kısmı daha şimdiden usul bulmuştur. Bugün fen sayesinde bir tarlayı üç mil uzaktan görebilir, içindeki sığırların miktarını sayabiliriz. Bütün bunlar elektrik terkiyatına bağlı meselelerdir. Yakın zamanda hakikat olacağı da kuvvetle me'mul.

Bin sene sonra bu sanayi güneşi tedavi istasyonlarında temerküz ettirilecek, bütün dünyaya bu merkezlerden dağıtılacak, mevsimleri bu şekliyle kontrol edeceklerdir...

Bugün radyo vasıtasıyla uzak memleketlerdeki tiyatroları, konserleri dinlemek mümkün olmuyor mu? Profesörler nutuklarını yalnız talebelerine değil bütün dünyaya aynı dakikada işittirebiliyorlar. Bu suretle bir milletin harsından diğerleri zahmetsiz ve parasız istifade edecektir.

نومرو : 171 رسملی پرشنبه

یکی پاراشوتلر هواده سیاحتی ده کیزده کی قادار تهلکه سزله شدیریور

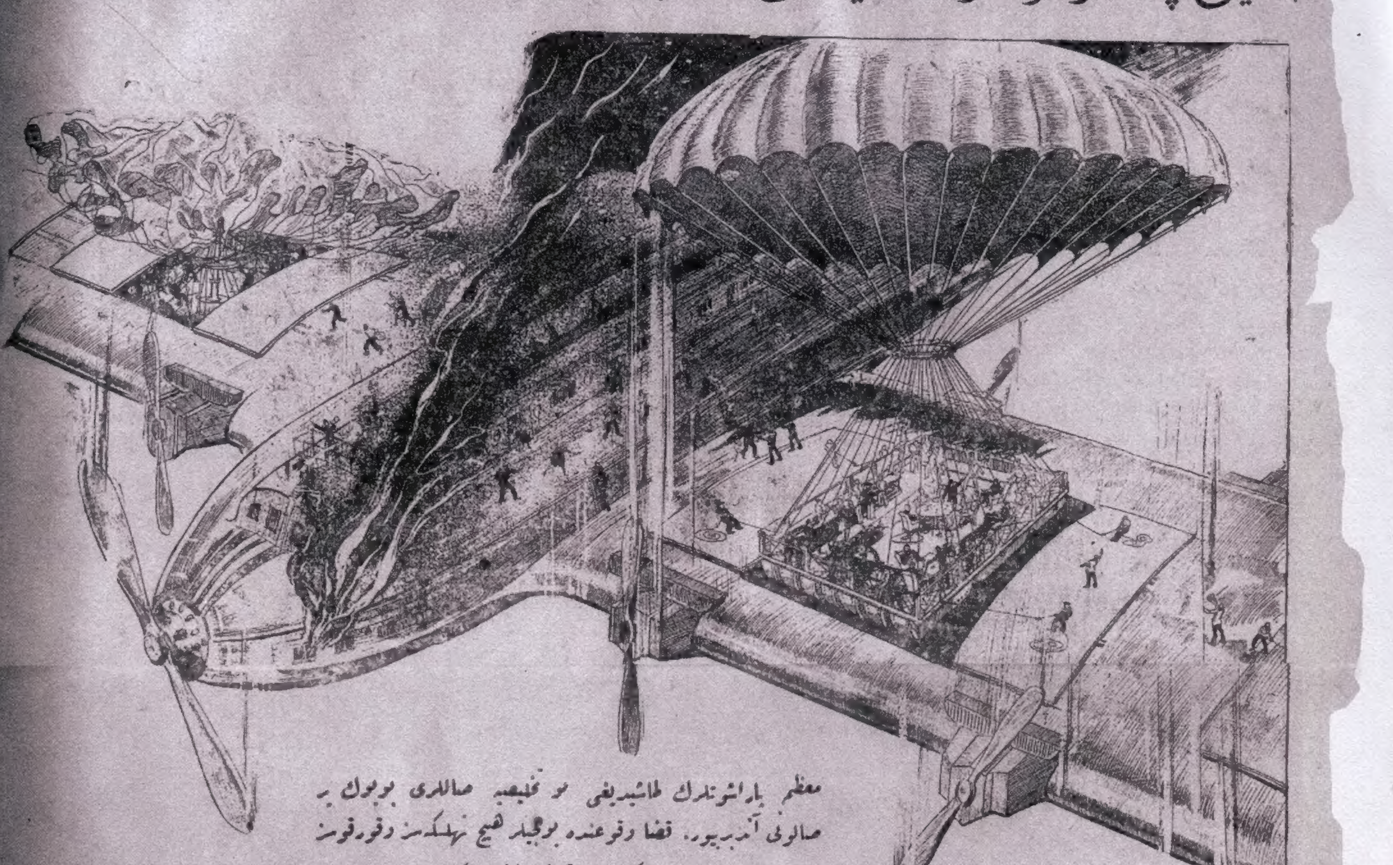

معظم پاراشوتلرك طاشیدیغی بو تخلیصیه صاللری بویوك بر صالونی آندیریور. قضا وقوعنده بونلر هیچ تهلکه سز دقوه‌قوز بو صاللرله دكیزه ویاقارایه اینه‌بیله‌جكلردر

بیلیرسکزکه لیمان داخلنده ، سواحل متجاوره‌یه سفر ایدن یولجی واپورلری بیله قضا وقوعنده بوتون یولجیلرك حیاتی قورتارمغه کفایت ایده‌جك قادار جان قورتاران بلکلری بولوندورمق مجبوریتنده‌درلر. بوندن ماعدا ایکی دانه‌ده صاندال بولوندورورلر. هله آچیق دکزلره کیده‌ن واپورلرك تخلیصیه ترتیباتنك داها چوق مکمل بولونمسی قانوناً لازمدر.

هواده نقلیات دکزده اولدیغی قادار چوغالمغه باشلایور. بو نقلیاتك تام تجاری برماهیت آلماسنه پك آز زمان قالمشدر. وضعیت بویله اولوب مثلا ، استانبولله آنقره و مملکتمزك بویوك شهرلری آراسنده حتی استانبولله قاضی کوی واسکدار آراسنده منتظماً یولجی طیاره‌لری ایشله‌مکه باشلادیغی زمان حکومت بوطیاره‌لری لازمکلن تخلیصیه ترتیباتنه مالك اولمغه مجبور طوتاجقدر .

شیمدیکی حالده طیاره‌نك اکثریا پیلوت و راصددن عبارت اولان یولجیلری پاراشوتلرینی قوجاقلرنده ویا آرقالرنده طاشییورلر . فقط ، اوزون مسافه‌لره کیده‌جك ، بحر محیطلر آشاجق برطیاره‌ده یولجی ومرتبات ایچین بو اصولك پك عملی اولمادیغی میدانده‌در . صیرتنده ویاقوجاغنده قوجا بریوکلا ، اوطورمق ، دولاشمق ، ییمك و یاتمق هرحالده پك خوش برشی اولماز .

عینی زمانده ، برکیشیلك پاراشوتلر حربده ایجه تکامل ایتدیریلمش اولمقله برابر چوق قوللانیشسزدرلر . بونلر آچیلدقلری زمان 8 - 6 مترولق برقطره مالکدرلر . بونی قوللاناجق آدامك تجربه‌لی و کندیسنی بوشلمه آتوب الی مترو قادار دوشدکدن صوکرا ایپی چکه‌جك قادار صوغوق قانلی اولماسی لازمدر . بو شرائط داخلنده بو پاراشوتلری قادین و چوجوقلرك وحتی بر چوق ارککلرك قوللانماسنه امکان یوقدر .

بونی دوشونه‌ن طیاره مهندسلری داها قوللانیشلی پاراشوتلر اعمالنه غیرت ایتمکده‌درلر .

قوللانیلماسی قولای برترتیباتله آچیلارق بوتون طیاره‌یی دورت دانه یولجیسیله برابر یاواشجه طوپراغه ایندیره‌بیلن بویوك ایپك پاراشوتلر یاپیلا بیلمشدر . فقط ایکی یوز متره اوزونلغنده معظم بر هواسفینه‌سنی بوصورتله یره ایندیره‌بیله‌جك بر پاراشوتك اعمال اولوناماییه‌جغی پك ظن اولونمایور . بو سببله ، الیوم یاپیلابیلمکده اولان بوبویوکلکده‌کی پاراشوتلر بوعظیم هوا سفینه‌لرینك اوزرنده بولوندورولاجق اولان تخلیصیه صاندالرینی سالماً قارایه ایندیرمك خصوصنده قوللانیلمقده‌درلر . بو تخلیصیه صاندالرینك هربری اون کیشی قادار طاشیابیلمکده‌در .

بومعظم هواسفینه‌لرینی اولدیغی کبی یره ایندیره‌بیله‌جك بویوکلکده پاراشوتلر یاپیلابیلمه‌سی اساساً ، پك‌ده شایان آرزو دکلدر . چونکه ، سفینه‌ده یانغین اولدیغی تقدیرده بو پاراشوت تمامیله حکمسز قالاجق ، طیاره یره اینمه‌دن را کبلر یاناجقلر ، یاخودده پاراشوت طوتوشارق طیاره بینه سقوط ایده‌جکدر .

حالبوکه پاراشوتلر سفینه‌دن قولایجه آیریلابیله‌جك شکلده تثبیت اولوناجق اولورسه بریانغین وقوعی حالنده یولجیلر ومرتبات بوتخلیصیه صاندالی وضعیتنده‌کی پاراشوتلره بینه‌رك قولایجه هوا سفینه‌سندن آیریلابیلیرلر .

بو پاراشوتلر طیاره‌نك قانادلری اوزه‌رینه تثبیت اولوناجقلردر . قضا وقوعنده سفینه ضابطانی طرفندن اولا قادینلر وچوجوقلر ، اونلری متعاقب ارککلر ونهایت مرتباتك بو تخلیصیه صاندالرنده سرعت وسکونله یرلشمه‌لری [illegible] اولوناجقدر . تخلیصیه صاندالری متعدد وسفینه‌نك هرجهتنه طرفنه تقسیم ایدلمش اولدقلری ایچون ، کذلك یولجی دائره‌لری [illegible] اولدیغی قادار یاقین یاپیلدیغی جهتله یولجیلردن بر تك کیشی بیله قورتاریلاماماسی احتمالی یوقدر . یالکز ، وظیفه‌نك ایجابی مرتبات ویاضابطاندن یانغینك ایچنده قالان بولونور بونلر ایچین‌ده برر کیشیلك پاراشوتلر بولوناجقدر .

بو صورتله بر هوا سفینه‌سی‌ده بر دکیز سفینه‌سی قادار تهلکه‌سزله‌شییور. مع مافیه پاراشوتلرك اینه‌جکی [illegible] مساعد بولونوب بولونمایاجغی آیریجه مهم بر مسئله تشکیل ایتمکده‌در . آلومنیوم تنکه‌لردن عبارت اولان تخلیصیه صاندالری ساکن بر دکیزده اینه‌جك اولورسه [illegible] ایی ... فقط ، یا دکیز فیرطینالی ویا اینیله‌جك بر [illegible] ویا یوکسك بناره ثورتولواولورسه اوزمان ایش کوچله‌شیور فقط ، بو حالده‌ده ، وضعیت فیرطینالی برده کیزده [illegible] ویاپاتعقده اولان برمینك یولجیلرینك وضعیتندن داها فنا [illegible]

قضا حالنده هوا سفینه‌سی قاپدانك ایلك ایشی [illegible] اشارتی ویرمك ، اوندن صوکراده پاراشوتلری ایندیرمك اولاجقدر . تلسزله ویریله‌ن امداد اشارتی ، سفر [illegible] اوزرنده تثبیت ایدلمش اولان متعدد ساحل آطه‌لر آلاجقلر بوآطه‌لردن درحال حرکت ایده‌جك اولان ایکیشر کیشیلك اوفاق وسریع طیاره‌لر همان قضا یرینی بولارق بویوك سرعته مالك اولان تخلیصیه موتورلرینه یول کوستره‌جکلردر تخلیصیه موتورلری آز برزمانده بوتون قضازده‌لری [illegible] ترتیباتی حائز اولان بو ساحل آطه‌لره کتیره‌جکلردر

طیاره‌لرده بوطرزده تخلیصیه ترتیباتی وجوده کتیریلدیکی تقدیرده هوا سیاحتلری قولایلاشاجق ، خلق شیمدیکی [illegible] ثورکوتمه‌یه‌جکدر .

MİZAH TARİHİ
MİZAH KÜLTÜRÜ

شیمدی ده طیاره جیلك ساحه سنده باشقا عالملره کیتمکه اوغر...

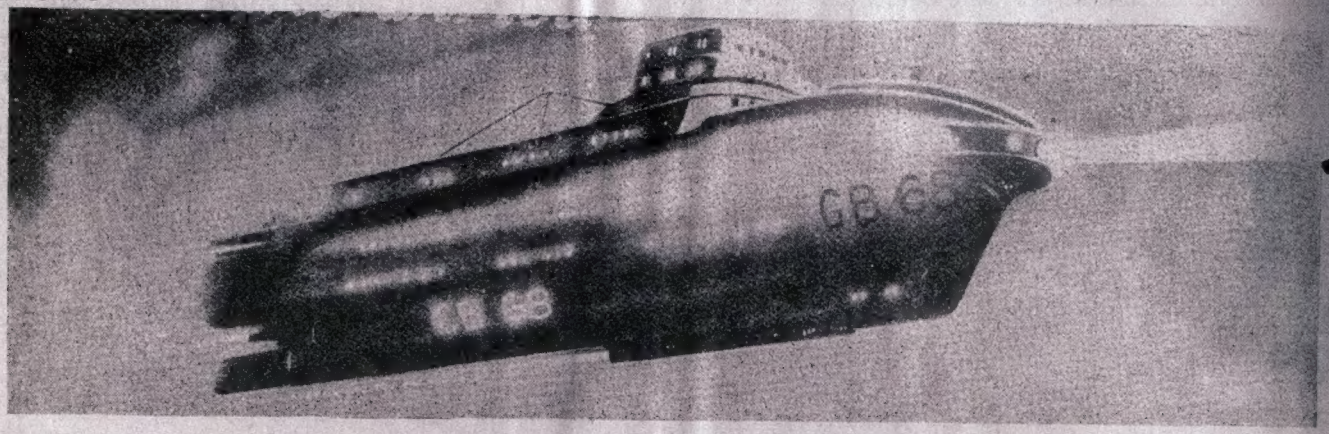

یارینکی معظم هواسفینه لرندن عقللره حیرت ویره ن برنمونه

طیاره جیلك زمانمزك اك مراقلی موضوعی اولدی . قادین ارکك بر چوق طیاره جیلر بحر محیطی کچه رك طیاره ده نیلن آلتك تیلکه سنه واسطهٔ نقلیه اولدیغنی اثبات ایتدکلری کوندنبری، انسانلر یکی بر مفکوره پیشنده قوشمغه باشلامشلردر . شیمدی یه قادر بحر محیطی کچمك ایچین اوغراشانلر، شیمدی کندیلرینه داها بویوك بر هدف چیزمکله مشغولدرلر .

اخیراً انکلتره هوا نظارتی دورمادن 7200 میل-یعنی (لیندبرغ) ك نیویورق - پارس سیاحتنده قطع ایتدیکی مسافه نك ایکی مثلی - قطع وساعتده 90 میلك برسرعت ثابته ایله سیاحت ایده بیله جك برطیاره انشا ایتدیرمکده در.

ینه انکلتره ده انشا ایدیلمکده اولان R-100 هوا سفینه لر تمامیله یکی بر طرزده در . بو معظم سفینه 700 قدم طول - بویوك ترانس آتلانتیکلرك طولی - و133 قدم عرضه مالك اولاجقدر. 100 - R 150 یولجی و40 مرتبات طاشیابیله جك وایکیسی یولجیلره وبری مرتباته مخصوص اولمق وزره اوچ قاته مالك اولاجقدر .

عینی زمانده انکلتره هوا قوتلری مدیریتی ده تمامیله یکی طرزده کوچوك برحرب طیاره سی انشا ایتدیرمکده در. موفقیتلی تجربه لری اجرا ایدیلمکده اولان بو طیاره لردن بر چوق انشا اولونارق ...ده نك مختلف یرلرینه داغیتیلاجقدر. دوشمان طیاره لری یاقلاشدیغی زمان بویوك برسرعت ومانورا قابلیتنه مالك اولان بو کوچوك طیاره لر هوالانارق چکیرکه کبی دوشمان فیلوسنی احاطه ایده جکلردر .

بو خصوصده دائما انکلتره ایله رقابتده بولونان آلمانیا ایسه اخیراً هم هواده هم صوده کیده بیله جك جسیم برطیاره انشا ایتدیرمکده در. برقانادندن اوته کی قانادینه 150 قدم ...کیده بیله جك و12 موتوره مالك اولان بوطیاره 50 یولجی ده ...بیله جکدر .

الیوم بالفعل انشا اولونمقده اولان هواسفینه لرندن ماعدا استقبالده انشا ایدیلمه سی امکان داخلنه کیره بیله جك مخیل هوا سفینه لری ایچین ده بر چوق پروژه لر یاپیلمقده در .

بو رسم، طیاره مهندسلرینك استقبال ایچین یاپمغی تصور ایتدکلری بویوك هواسفینه سنی کوسترمکده در. بو سفینه عادتا هواده اوچان برکمی اولاجق، ایچنده قامارالری، صالونلری ، دانس و بانیو محللری بولوناجقدر .

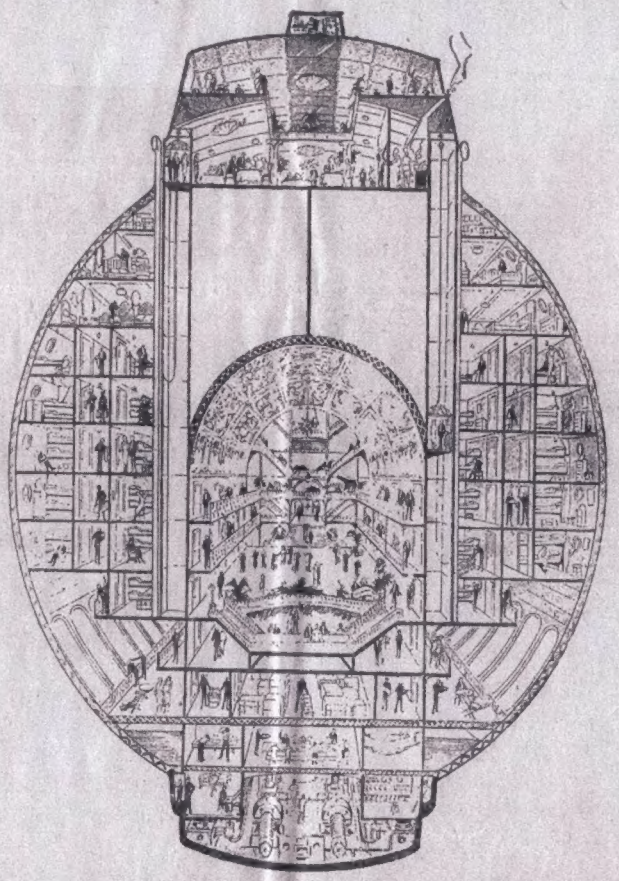

(ژول وه رن) تحت البحردن بحث ایتدیکی زمان بونك یاپیلماسی غیرقابل برشی اولدیغی ظن اولونمشدی . حالبوکه، بوکون، تحت البحر فنك بسیط صور تطبیقیه سی آراسنه کیرمش بولونمقده در . طیاره جیلك عالمنده ده بوکون غیرقابل تطبیق کورولهن برچوق فکرلرك یارین تطبیق ساحه سنه کیره جکی شبهه سزدر. بوساحه ده خیالی اك قوتله ایشله تهن آداملردن بریسی چوق مشهور بر حکمتشناس اولان پروفسور (فه رشویل) در .

فه رشویلك بو خصوصده دائرهٔ امکانه کیرمه سنه اك زیاده ایسته دیکی شی هوا سفینه لرینی هوانك وهوا جریانلرینك

بو طیاره و بالونلر بوکونکی واپورلردن فرقلی اولمایاجقدر

قوهٔ اصعادیه سندن استفاده ضرورتندن قورتارمقدر .

بیلیورز که طیاره نك هوالانماسنی تأمین ایده ن شی موتور ، پروانه وایکی طرفنده کی اوزون قانادلردر. بونلر واسطه سیله هواده تولید ایدیله ن جریانك قوهٔ اصعادیه سندن استفاده ایتمك صورتیله طیاره آنجاق برخط مائل اوزه رنده هوالانابیلیر . آنجاق بر خط مائل اوزه رنده یوکسه له بیلمك بویوك بر محذور اولدقدن باشقا قوتلی وعکسی هوا جریانلری ده بویوك کوچلکلر تولید ایتمکده ، عینی زمانده قانادلرده چوق بر قاپلامقده در .

هوانك قوهٔ اصعادیه سندن استفاده ایتمکسزین طیاره هوالاندیرابیلمك ایچین آنجاق بر چاره واردرکه اوده ارضك قوهٔ جاذبه سنه قارشی کله بیله جك بر قوت بولمقدر . طبیعتده همان دائما هر قوته مقابل ، منفی بر قوت بولونمش ایسه ده ... جاذبهٔ ارضك تأثیرینی افنا ایده جك ویا آزالتاجق برقوت بولونامامشدر. واقعا، بوکون بولونامامشدر. فقط ، یارین بولونمایاجغنی کیم ادعا ایده بیلیر ؟

ایشته، بوقوت بولوندیغی زماندرکه طیاره لر عموداً یوکسه له بیلمك ، شدتلی هوا جریانلرینه قارشی ایلریله مك و ایسته نیلدیکی قدر بویوك حجمه مالك اولمق امکانه مالك اولاجقلردر .

فن آدملرینك جاذبهٔ ارضك ده بر نوع میقناطیس والکتریق قوتی اولدیغنی نظر اعتباره آلارق بوکا مقابل برقوت آرامقله مشغولدرلر، وبویولده اپیجه ایلرله مشلردرده..

بو قوت بولوندیغی زمان انشا ایدیله جك سفائن رسملرده کورولدیکی شکلده اولاجق واینانیلمایاجق سرعت وجسامتلره مالك اولاجقلردر. اوزمان زمان ومکان مفهومی چوق ده کیشه جکدر. فنك یکی خارقه لرینه صبرله انتظار ایده لم..

Bin yıl sonra dünyada insanlar o kadar çoğalacak ki, dünya bunların üstesinden gelemeyecek... Analık kadınlara en şayan hürmet ve tahdid edilmiş meslekler den olacaktır ve bu mesleğin hükümet tarafından mali kontrol altına alınması zorunlu olacaktır...

Yeni bir cerrahi usul meydan bulacaktır. Sıhhat itibariyle herkes fevkalade iyi olacaktır. Ameliyat cerrahiye bir fertte doğar doğmaz icra edilecek, hangi hastalık alametleri mevcut ise derhal taht-ı müşahadeye alınacaktır. Bugün nasıl eğri bir burun, bir çene daha küçük yaşta ameliyat cerrahi ile tashih ediliyorsa o zaman da her hastalık bu suretle tedavi edilecektir.

Nüfus kontrolü nüfusun çoğalmasına mani hareketlere en tabi bir şey olacaktır. Pek az insana fazla çocuk doğurması için müsaade edilecektir. Bunlar da doktorlar tarafından intihap edilecek, hükümet tarafından tescil edilecektir. Dünyada insanlar o kadar çoğalacak ki, dünya bunları istihabe kafi gelmeyecek. Analık, kadınlara en şayan hürmet ve tahdid edilmiş meslekleri olacaktır ve bu meslek hükümet tarafından mali kontrol altına alınacaktır. Çocuklar laboratuvarlarda fenni vesaitle doğurtulacaktır.

Ölümüne mani olmak için doktorların nezaretinde hastanelerde büyüyeceklerdir. Bu alimin bin sene sonra olacağını haber verdiği hadiseler bunlardır. Bundan ikiyüz sene evvelden bugüne kadar meydana gelen terkipler babalarımız için nasıl hayal görünmüşse, bugün bize hayal görünmesi tabiidir.

Unutulmamalı ki Galile (Galileo), birkaç asır evvel gökteki yıldızların isimlerini ve mesafelerini söylediği zaman halk gülmüş ve onu taşlamışlardı.

Geleceğin dünyasını tasvir eden resimlerde öne çıkan unsur: Sürat!

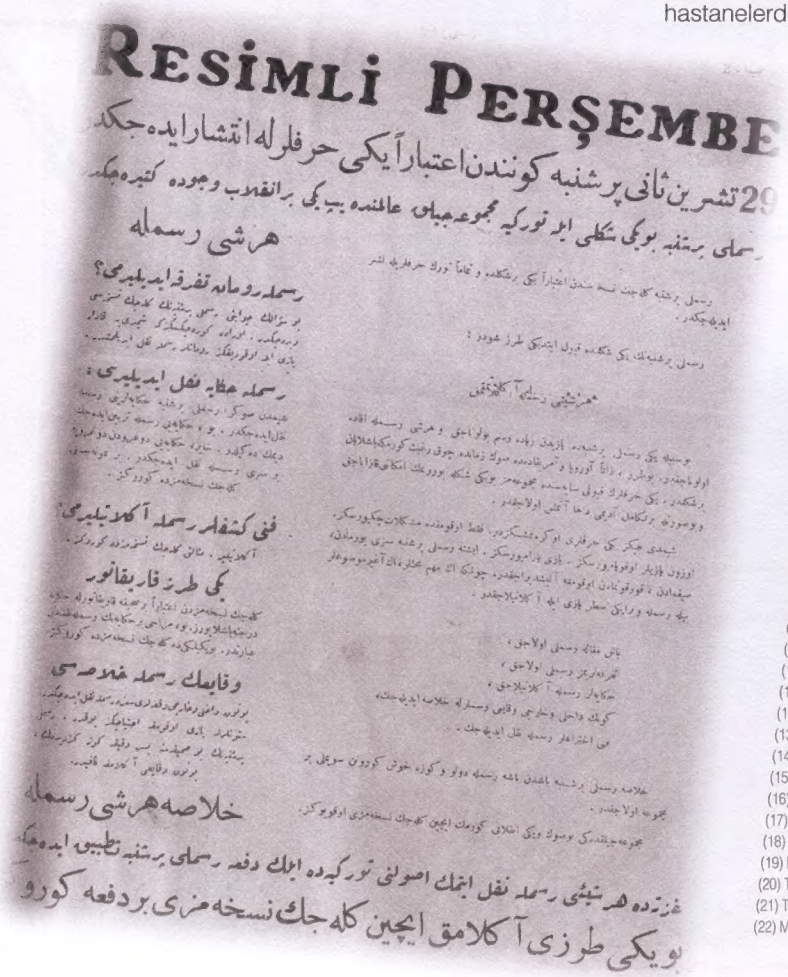

RESİMLİ PERŞEMBE

Harf devriminden önce Osmanlıca yayınlanan Resimli Perşembe Dergisi daha sonra hayatına Latin harfleriyle devam etti.

DİPNOTLAR:
(1) İstikbal: Gelecek.
(2) Noktai nazar: Dikkatin ve bakışın üzerinde toplandığı şey.
(3) İhtizaz: Havanın sesten dalgalanıp sesi nakletmeye vasita olması.
(4) Suhulet: Yumuşakça ve net.
(5) İzhar: Huzura getirme, hazır ve mevcut.
(6) Mebzul: Bol bulunan.
(7) Sanayi Güneşi Ziyası: Elektrik.
(8) Alilamiye: Belirsizce, körlemesine.
(9) Matematikçi.
(10) Hülya Maali: Olmayacak bir hayal.
(11) Dimağ: Beyin, akıl, şuur.
(12) Hadamet: Yenilik, gençlik.
(13) Esvab: Hazır elbise.
(14) Sefine: Gemi.
(15) Kımıldanan, oynayan, dönen, hareket eden.
(16) İnhina: Eğrilme, bükülme.
(17) Müşabih: Benzer.
(18) Hasse: İnsan ve hayvanlardaki beş duyu organı.
(19) Musademe: Rastgele birlikte bulunma.
(20) Tebdil: Değiştirme, başka bir şekil ve surete koyma.
(21) Temerküz: Belli bir yerde toplanma.
(22) Mütefenniler: Bilimadamları.

Kaynak: Resimli Perşembe Mecmuası, 1928, S.171

BİR ÇİZGİ USTASI

CHAVAL

1906'da yayına başlayan Molla Nasreddin dergisinin 90. yaş günü Azerbaycan'da kutlandı. Azerbaycan'ın büyük yazar, çizer ve şairleri faaliyetlerini sürdürdüğü 25 yıl boyunca hep bu derginin tezgahından geçtiler...

DOĞUNUN İLK MİZAH DERGİSİ:

Molla Nasreddin

FARUK ASLAN

Bin dokuzyüz altı yılının 7 Nisan günü yayın hayatına atılan Molla Nasreddin mizah dergisi, ilk sayısında, sadece Azerbaycan'a değil tüm Doğu'ya yönelerek şöyle sesleniyordu: "Size söyleyip geldim. Ey benim Müslüman kardeşim. O defa benim sohbetimden hoşlanmayarak çeşitli bahanelerle kaçıyordunuz..."

Doğu'nun ve İslâm dünyasının bu ilk mizah dergisinin 90. yaş günü geçtiğimiz günlerde Azerbaycan'da kutlandı. Yayın hayatına başlamasının 90. yılında Azeri ilim adamları, edebiyat üstadları ve gazeteciler onu unutmadılar. Şehitler Hıyabanı'nda kurucusu Mirza Celil Gluzade'nin mezarına karanfil koyan topluluk, 90 yıl önce onun söylediği sözlerin halen aktüelliğini koruduğunu kaydettiler.

Molla Nasreddin dergisi devrinde türünün tek örneğiydi. Kısa zamanda Azerbaycan'ın yanısıra tüm Doğu'da şöhret kazandı. Dönemin aksaklıklarını mizah yoluyla tenkit eden dergi, faaliyetlerini sürdürdüğü 25 yıl içinde Azerbaycan'ın büyük yazar, çizer ve edebiyatçılarına, şairlerine okul oldu. Üzeyir Hacıbeyov, Ömer Faik, Ahmet Agayev, Alikulu Kemkusar, Mirzabala, Azim Azimzade ve daha niceleri hep onun tezgahından geçtiler.

Azerbaycan Yeni Nesil Gazeteciler Birliği Başkanı Arif Aliyev'e göre Molla Nasreddin dergisi "Bir yudum azatlık"tı. Aliyev "Onun yayını Azerbaycan gazetecilik tarihinde dönüm noktası, önemli bir olaydı. Bugünkü azat, bağımsız, demokrasi yanlısı basınımız da Molla Nasreddin'in devamıdır" diyor.

Azerbaycan Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Hacı Hacıyev de Molla Nasreddin'in yayın hayatına başlamasının tarihi bir hadise olduğunu belirtiyor: "Cehalet ve zulüm içinde yaşayan insanımıza bu dergi manevi destek verdi. O dönemde çıkan tüm dergi ve gazetelerden farklı olarak halk diline inilmiş, sade ifadeler ve mizah anlayışıyla Sovyet işgaline tek başına karşı koymuştu. Ruslar daha sonra onun sesini susturdular."

90. yılında Azeri ilim adamları, edebiyat üstadları ve gazeteciler onu unutmadılar. Şehitler Hıyabanı'nda kurucusu Mirza Celil Gluzade'nin mezarına karanfil koyarak andılar.

Charles Addams Family stripi bu filmlerin esin kaynağı olan köklerine dönmüş ve çizgiromanı kendisine baz almıştır. Sahneler 'ilginç bir korku' yaşatır, seyirciye

Gotik bir komed

HAKAN ALPİN

Mizahı mizah yapan pek çok öğenin içerisinde gotik mizahı çok ön planlarda göremesek de, bu ilginç olduğu kadar az bulunur tarzın önemli sunuşlarından birisi olarak kabul edebileceğimiz iyi bir örneğimiz var: Addams Ailesi.

Bir Amerikan aile çizgiromanından sinema perdesine yansıyan Addams Ailesi, bu sanat alanında gazete sayfalarında gördüğü ilgiden fazlasını bulmuştu. Filmin gösterime girdiği her yerde, seyirciler oldukça farklı bir aile yapısıyla karşılaşmışlardı. Bir kere filmin açılışı, ailenin yaşadığı geniş arazinin ortasındaki kasvetli köşk benzeri bir evin kuşbakışı görünüşüyle gerçekleşiyordu. Hem de klasik korku filmlerinde bolca kullanılan bir müzik eşliğinde. Ve filmin hemen başındaki çarpıcı, sıradışı bir olay, giriş kapısının önünde bekleyen bir grup meleksi şarkıcının üzerine, çatıdan aşağıya koca bir kazan dolusu katran dökülmesiydi. Eğer bu sahneyi filmin adını ve konusunu hiç bilmeyen bir Amerikalı seyrediyor olsaydı, kesinlikle aklına hemen Addams Ailesi çizgiromanı gelirdi. Gazetelerde yayımlanırken yakaladığı şöhretin dışında konusundaki sıradışılıklar bu kesin tespitin rahatlıkla yapılmasını sağlardı. Charles Addams'ın çizgi Addams Family stripi bu filmlerin esin kaynağı olan köklerine dönmüş ve çizgiromanı kendisine baz almıştır. Esrarengiz, hayaletimsi ve garip, aptalca, değişik şekilde davranan insanların gayet doğal halleriyle ortalıkta cirit attığı sahneler, izleyene 'ilginç bir korku' vermekte. Gerçi 1960'larda iki yayın dönemi için televizyon dizisi olarak filme alınmış ve sayfaların dışında nasıl göründüklerine dair hayranlara bir fikir vermişlerdi,

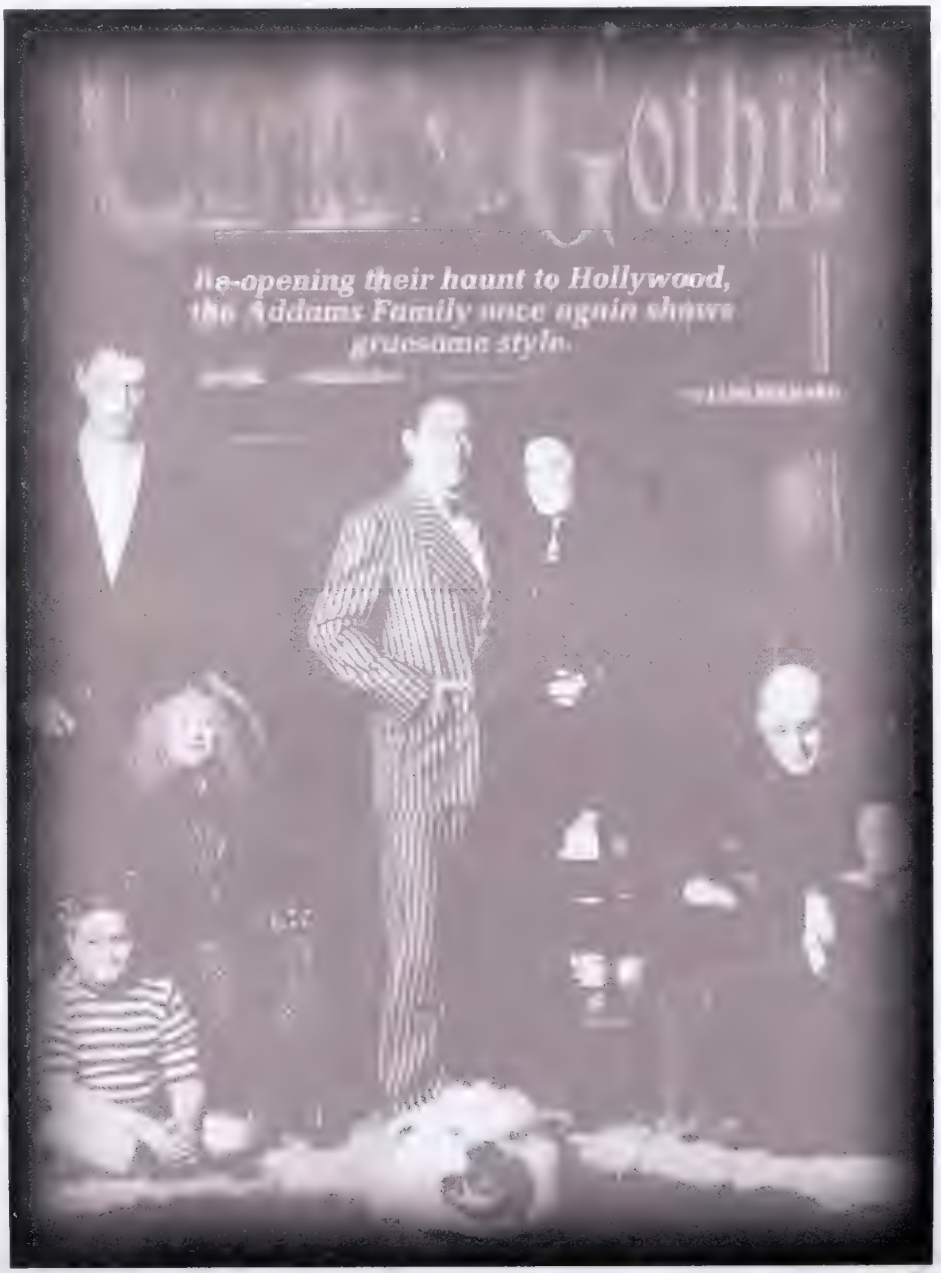

"Esrarengiz, hayaletimsi, garip, kışkırtıcı, tedirgin edici, 'komik' bir film."

i: Addams Ailesi

ama bu Addams Ailesi, o Addams Ailesi'nden oldukça farklı bir posta kutusu olmuştu. Yani iki sezonluk TV serisinden başka bir yerde yaşıyorlardı.

Çizgiromanında durum komedisi olarak hazırlanmış olmasına rağmen, televizyon dizisi geniş kalıplı espriler ve aptalca durumlar içeriyordu. O yılların klasik halk ailesi dizilerinin kullandığı mizahi dil ve uslüp bu 'özel' aileye de uygulanmıştı. Tabii çizgiromandaki o 'özel' ruh yitip gitmişti. 1991 yılında vizyona giren ilk Paramount Picture filmindeki Addams Ailesinde ise, daha şehirli bir atmosfer mevcuttu.

Taşralılıktan sıyrılan Addams'ların şehirden çıkma bir havaları vardı artık. Film sinemada kendini karakter merkezli bir sunuşla bulmuş ve çok da hoş olmuştu. Görüntü efektleriyle ilgili bol miktarda 'gag'lar olmasına rağmen hem de.

ÇİZGİROMANCIYA SAYGI

Soyadlar dahil bütün hortlaksı tiplemelerin isimleri de aynı kalmıştı filmde. Bu tarz, aslında çizgiromanlardan sinemaya uyarlanan hemen hemen bütün eserlerde olduğu üzere, çizgiromancıya yapılan bir atıf ve saygı geleneğidir. Aslında Addams Ailesindeki bütün sıradışı karakterler, Gary Larson'un onyıllardır The New York gazetesinin sayfalarını süslemiş olan 'The Far Side' temel alınarak ve ondan yola çıkılarak stilize edilmiş de olsalar, ressam Charles Addams'a ithaflar vardı. Televizyon şovundaki bölümlerde de bu durum sağlanmıştı.

Çizgiromanında durum komedisi olarak hazırlanmış olmasına rağmen, televizyon dizisi geniş kalıplı espriler ve aptalca durumlar içeriyordu. O yılların klasik halk ailesi dizilerinin kullandığı mizahi dil ve uslüp bu "özel" aileye de (Addams Ailesi'ne) uygulanmıştı...

Televizyon dizisinin üzerinden tam 25 yıl geçtikten sonra beyazperdeye aktarılan ailedeki bütün karakterler çizgiromandaki imajlarını koruyorlardı. Örneğin, ailenin garip olduğu kadar gizemli ve alımlı annesi Morticia.

Sıkı siyah giysisi, siyah saçları, uzun kirpikleri ve cesetlerin öldükten sonra bile uzamaya devam eden tırnaklarını hatırlatan uzun tırnaklarıyla, o tam anlamıyla bir Addams.

Kocası Gomez ise, sağa sola kendini çekinmeden atan hiperaktif bir kişi görünümünde. Kısa pis bıyıklarıyla, sevgili karısıyla benzer zevkleri olan, sokulgan, canayakın, müşfik bir aile babası, hatta bir anlamda ailebaşı.

SIRADIŞI KARAKTERLER

Ailenin iki çocuğu, Pugsley ve Wednesday ise, evde beslemek için seçtikleri hayvanların hiçbir zaman modern ebeveynler tarafından tasvip edilmediği, hele oyun seçimleri açısından tam da mensup oldukları aileye yakışacak evlatlar. İkinci Addams Ailesi filminde aileye katılan üçüncü çocuğa verilebilecek isimlerden biri de bütün anlattıklarımıza uygun: Lucifer, yani 'şeytan'.

Bu çarpıcı olduğu kadar izlenirken asla sıkmayan görsel şova, uzun boylu, zombi kılıklı, alışılageldiği üzre siyah takım elbiseli köşk kahyası Lurch'u da eklersek, ön tiplemelere fon oluşturan yedekleme mizah malzemelerine de konuyu getirmiş oluruz. Org çalma yeteneğine sahip tüylü kuzen 'It' (küçük bir hatırlatma: 'it' İngilizcede cansız nesneleri ifade etmek için kullanılan bir sıfattır), ve vücutsuz el 'Thing' (İngilizcede 'şey') de bunlara ilave edilirse, filmin geçeceği atmosfer tam manasıyla göz önüne serilmiş olur. Hepsi beyaz sayfalardaki biçim ve karakterizasyonlarıyla 1990'lardaki filmlerle karşımızdaydı.

Asil bir ruha zaten sahip olan Angelica Huston, Morticia'yı oynuyordu. Huston gerçek hayatta insan yiyen bir bitki besleyip ona Cleo adını verebilecek asalete(!) sahip değildi elbette. Fakat o rolünü gerçekçi oynamayı sağlayacak yeteneğe sahipti. Morticia'nın Cleo'suna önem veriyordu. Hem de solaryumda seçebileceği sürüyle ölmüş ve solmuş başka bitkiler olduğu halde.

Gomez'i canlandıran aktör Raul Julia ise, önceki filmi Presumed Innocent'i aratan aristokratik ama eğlenceyi seven bir roldeydi. Başka bir ailede olsa poloya veya yine bir Amerikan sporu olan beyzbola merak saracakken, bir Addams olunca ona oyuncak trenler parçalamak, yeğeni Lurch veya vücutsuz el 'Thing'le kılıç tokuşturmak gibi hobiler düşüyordu.

Sanat kariyerinin yolu Twin Peaks'den (İkiz Tepeler) geçmiş olan Carel Struyken, Lurch'u canlandırıyordu. Daha önce Mermaids'te oynayan Christina

"Gomez'i canlandıran Raul Julia filmde anstokratik ama eğlenceyi seven bir rolde"

'El' rolünü kim oynayacaktı? Günümüzde bilgisayar efektleriyle sağlanan bu tür görsel oyunlar için henüz o dönemde pratik uygulamalar yetersizdi. 1960'lardaki televizyon dizisindeyse, 'El' hep bir kutunun içindeydi ve sadece çalan telefonu yanıtlamak için kutudan hafifçe dışarı çıkardı...

Ricci ve Jimmy Workman ise garip eğlence anlayışları olan ailenin ufakları olmuşlardı.

Esas büyük sürpriz ise; incecik ve zayıfça bir adam olan Christopher Lloyd'un (Michael J. Fox'la Back To The Future I, II, III) Gomez'in kardeşi Fester'ı oynamasıydı. Filmin yapımcıları bu rol için televizyon dizisinde aynı karakteri oynayan ünlü Jackie Coogan'ı düşünmüş olsalar da, her iki filmin de yönetmenliğini yapmış olan Barry Sonnenfeld, kuşkulu olmakla birlikte Lloyd'da ısrarcıydı.

YANLIŞ İMAJ DÜZELTİLDİ...

Vücutça biraz daha şişman aktörler düşünülüyordu. Throw Momma From The Train (Annemi Trenden Nasıl Atarım?)'da rol alan Danny de Vito'yla bile görüşülmüştü.

Fakat sonunda yine Chris'te karar kılındı. Makyaj protezleriyle ve onlarsız ayrı deneme çekimleri yapıldı, daha yuvarlak başlar takılıp test edildi, ancak sonucun Dick Tracy'nin setinden fırlamış izlenimi vermesi yüzünden bu fikirlerden vazgeçildi.

Bir ara kamera direktörü Bruno Kirby, Sonnenfeld'e kendisinin Godfather II (Baba II)'de kullandığı ve 'young clemenzo fat' diye isim verdiği kostümün denenmesini önermişti. Nihayet çekimden iki gün önce Lloyd'un başı traşlanıp onu şişman gösteren bir kostüm giydirilmesine karar verildi.

Halledilmesi gereken başka ikilemler de çıkmadı değil. Sonnenfeld ve yapımcı Scott Rudin'in karamizah öğeleriyle yüklü Addams Ailesi için baştan beri Huston ve Julia'yı başrolde istemelerine rağmen ortada 'Thing' sorunu vardı. 'El' rolünü kim oynayacaktı? Çizgiroman ve çizgifilmlerde

"Bir kara mizah şaheseri olan Addams'larda müzik filmin atmosferini oluşturan önemli unsurlardan biri...."

Çizer Addams başta filmin televizyon serisinden daha esprili, daha elle tutulur olacağına pek emin olmasa da, Rudin'in kendisinin özel hayranlarından olduğunu öğrendiğinde, 'aileden' sayılan bu gence istediği şansı tanımakta sakınca görmedi.

sayfa, kare mizanpajları yapıldıktan sonra iş, çizerin yeteneklerine kalır. Sinemada ise günümüzde bilgisayar efektleriyle sağlanan bu tür görsel oyunlar için henüz o dönemde pratik uygulamalar yetersizdi.

1960'lardaki televizyon dizisindeyse, 'El' hep bir kutunun içindeydi ve sadece çalan telefonu yanıtlamak ya da Morticia'nın saçlarını fırçalamak için kutudan hafifçe dışarı çıkardı. 'El'i canlandıran kişi eline geçirdiği bir eldivenle bu hareketleri rahatlıkla yapardı.

SAMİMİ VE CÖMERT YAPIMCI

Karakterlerin sinema versiyonunda ise senaryo yazarları 'El'i kutudan çıkarmışlardı. Bu da yetmezmiş gibi setin içinde oradan oraya yürütmüşlerdi. Senaristler sayesinde artık 'El' daha fazla katılım sağlıyordu. Hatta ilk filmde 'El', klasik bir 'Lassie eve dönüyor' havasında yardım getirmeye çalışıyor ve otostop yapıyordu.

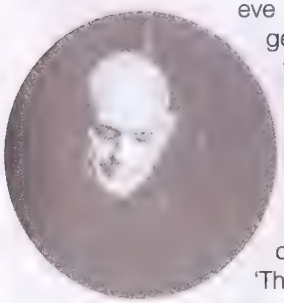

İşte Addams Ailesine özgü inanılmaz, komik, ilginç bir sahne. Sonunda yoldan geçen bir aracın tamponuna tutunup yapacağını yaptı. 'Thing'in görevi için yapımcılar masraftan kaçınmayıp bu ilginç mizahi filmde aktörün vücudunun geri kalanını görüntüden çıkarmak için özel optik yöntemler kullandılar.

Bunların dışında, uzaktan kumandalı koşan 'El'ler de yaptırtıldı. 'El' rolü için bir düzine sihirbaz ve pandomimci denendi. Sihirbazların denenmesinin nedeni, ani ve çabuk el hareketleri yapmak üzere eğitim almış olmalarıydı. Sonunda Christopher Hart'ın zarif, hızlı ve becerikli eli meşhur olmak için seçilmişti. Uzun parmaklarıyla maharetli hareketler yapıyor, film boyunca seyirciye her hareketini dikkat ve keyifle izlettiriyordu.

Bu arada filmlerin yapımcısı olan Scott Rudin'den ayrıca söz etmekte fayda var. Addams Ailesi'nin film haklarını Charles Addams'tan almak sanki onun kaderine yazılmıştı.

Henüz küçük bir çocukken bu garip ailenin tiplemelerini çiziktirirdi. Marticia, Gomez, Thing ve It onun rüyalarına girerdi devamlı.

Belki de bu yüzden film modeli orjinal Addams Ailesi çizgiromanına kadar gidiyor. Çizer Addams başta filmin televizyon serisinden daha esprili, daha elle tutulur olacağına pek emin olmasa da, Rudin'in kendisinin özel hayranlarından olduğunu öğrendiğinde, 'aileden' sayılan bu gence istediği şansı tanımakta sakınca görmedi.

Televizyon dizisinden yola çıkarak, seslenecekleri seyirci potansiyeli hakkında sağlam veri elde etmişlerdi. Böylece sırf ismi oluşturan başlığın altına sığınmayan film, başlangıçta düşünülen gişe hasılatının üzerine de rahatça çıktı.

Addams Ailesi gibi, sıradışılıkta sınır tanımayan mizahi tiplemelerin tezahürlerinin boy gösterdiği bir seri, kolay oluşturulamadığı kadar eserin tüketimi açısından kolay da benimsenmiyor olabilir. Fakat bu nedenlerin hiçbiri beyaz sayfaların ve beyazperdenin bir yerlerinde hayatlarını devam ettirmelerine engel olmuyor.

Artı bütün gariplikleri ne rağmen 'Onlar', Dünya mizah kültürüne katkılarını sürdürüyorlar...

BİR ÇİZGİROMAN

AHMET KESKİN

Bilmediğini Bilmek... 1

Bilmediğini Bilmek... 2

Sanat yaşamında bugünlere binbir zorlukla geldiğini söyleyen Nejat Uygur, "Ayakta duramayacak kadar hastayken bile oyunu oynadım. Ama tiyatrodan kazanmadığım dönemler de oldu. Bazen çocuklarımın gözleri dolu dolu olmasına rağmen evden eşya satmak zorunda kaldım" diyor.

Benim haya

HAVVA KARADAĞ

Nejat Uygur: Tiyatro denilince akla gelen ilk isimlerden. Yarım asırdır, izleyicilerini bazen güldürüyor, bazen de düşündürüyor. Aile fertlerine de çok sevdiği tiyatroyu aşılayan sanatçı, bugünlere gelmenin kolay olmadığını belirterek, "50 yıllık meslek hayatımda neler gördüm neler... Bugünlere gelmenin dayanılmaz zorluklarını yaşadım" diyor. Röportaj isteğimizi geri çevirmeyen büyük usta, sorduğumuz soruları içtenlikle cevaplandırırken, gençlere de öğüt vermeden duramadı.

"Elli buçuk yıldır tiyatro yapıyorum. Bu özel tiyatrolar içinde bir rekordur"

Nejat Bey, burası çok küçük bir yer ama bir sürü şey sığdırmışsınız. Özellikle ödülleriniz ve duvarlara astığınız küçük objeler hemen dikkati çekiyor. Burası sizin bir nevi sığınma yeriniz gibi mi?

- Gördüğünüz gibi biraz dağınık ama ben bu dağınıklık içinde aradığım her şeyi bulabiliyorum. Eve gelen temizlikçiyle her zaman kavga ederiz. Yahu kardeşim benim bir çöpüme bile dokunma diyorum. O alıp başka yerlere koyuyor. O nedenle burada hiç bir şeyime dokunan yok. Neredeyse tüm işleri burada yapıyorum. Özellikle ezber yapacağım dönemlerde buraya sığınıyorum.

- Neredeyse tüm tiyatrocuların özel salonları var. Siz bu kadar yıldır hiç mi düşünmediniz? Sık sık salon değiştirmek seyircinin gelmesi açısından riskli olmaz mı?

- Elli buçuk yıldır tiyatro yapıyorum. Bu özel tiyatrolar içinde bir rekordur. Bu sürede bir çok salon değiştirdim. Ama seyirci nereye gidersek gidelim bizi buluyor. Ben özel bir salon açarsam bölünürüm.

Böyle bir durumda hem tiyatro yapacaksın hem de salonun işletmesiyle ilgili tüm detayları düşüneceksin.

Bu bana göre değil. Su parası, salonun ısıtması, güvenliği, çalışanların parası. Tüm bunları düşünürsem tiyatro yapamam ki! Bana sırf oyunum için bile 24 saat yetmiyor. Aylık belirli bir kirayı vererek bir salon kiralamak benim için daha iyi.

- Beş tane çocuğunuz var. Hepsini de isteyerek mi yaptınız?

- Can sıkıntısından! Turnelerde ne yapacaksın? Bir de Necla'nın aldırdıkları var. Epey var onlar. Zaten hep kız sevdasından oldu çocuklarımız. Kız çocuklarını çok seviyordu Necla. Şimdi torunlarımız var, kız.

Benim bir rekorum daha var. Tam 12 yıl İstanbul dışında tiyatro yaptık. En büyük oğlum hariç hepsi turnelerde doğdu. Mesela üç aylık Adana'da oynuyoruz değil mi? Behzat orada doğdu.

İskenderun'da diğeri doğdu. Ben her yıl Necla'yı yılın annesi seçiyorum bana göre. Ve bunu yüzde yüz haketmiştir. Bakın ben size bir şey söyleyeceğim. Samsun'da çocuk doğuyor. İkiz oluyor. Süheyl ile Süha.

"Yarım asrı aşkın bir süredir "içimizden biri" olarak mizah yapan Nejat Uygur çalışma odasında"

Biz de doğumun ertesi günü Trabzon'a gideceğiz. Doktorlar bir hafta hastaneden çıkmasına izin vermediler. Bir hafta sonra kucağında iki çocukla Trabzon'a geldi. Şimdi yol 12 saat sürüyorsa o zaman 24 saat falan sürüyordu.

Düşünebiliyor musunuz çocuklar ağlar. Çocuklar ağlar. Onlara mama yapılır

otobüsün bir kenarında. Altları temizlenir. Bu arada doğuma kadar da oyunda oynardı. Ama başka çaremiz yoktu. Ben çok hasta olduğum zamanlar ter içinde oyunumu oynadım.

Benim gibi İstanbul'un her yerini karış karış bilen Sarıyerli pilot Nejat 12 yıl İstanbul'a gelmeden tiyatro yapıyor. Korkuyordum gelmekten.

Büyük şehir çünkü. O kadar çocuk var. Onların mesuliyeti var. Fakat sonradan rahmetli Fırıldak İsmail vardı. Ses mecmuasının yazdığı bir yazıdan sonra beni transfer ettiler.

tım roman!

- Tumelerde kazandığınız paralar size yeterli olmuyor muydu?

- Güney'de bir yaz 8 ay 10 ay sürüyordu. İstanbul'da o parayı kazanamam düşüncesi vardı. Bir taraftan da resim yapıp satıyordum. Tabela yazıyordum. Kaldığım otelin tabelasını değiştiriyordum mesela.

Beni asar asmaz gören kendi tabelasını da değiştiriyordu. Kasapları, manavları birbirine sokuyordum.

Birine normal düz yazıyorum. Manavın tabelasına biraz meyve resmi koyuyorum. Bu sefer kasap niye bize böyle şeyler yapmadın diyordu. Ben de resimli pahalı diyordum. Birine kuzu yapıyoruz. Öbürü koyun istiyor. Böylece bayağı para kazandım. Bunun yanında Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü'nde okuduğum için özellikle 1960 yılında yaptığım Cemal Gürsel büstlerinden iyi para kazandım. Biz kazandığımızı ertesi gün yiyen insanlarız. Yıl 1960. İhtilal olmuş. Kimse tiyatroya gelmiyor.

Deli olacağım. Bakmam gereken bir sürü insan var. Gazete okuyorum bir baktım Cemal Gürsel resmi. Hemen bir kaç gazete daha alıp Paşa'nın çeşitli açılardan resimlerini buldum. Başladım çalışmaya. 12-13 tane büst yaptık.

O sırada da ihtilalin ikinci, üçüncü günü. Sokakta askeri gören hemen omuzuna alıyor. İki adım gittik. 'Nejat Abi o kim?'- dediler. Cemal Gürsel dedim. Anında kapışıldı. Tabii çoğu da korkudan alıyor.

O kadar çok yaptık ki, artık kalıplar yalama olmaya başladı.

Tabii bu durumda bazı yerler benzemiyor. O zaman da adam tutuyorduk. 'A ne kadar Cemal Gürsel'e benziyor' desin diye.

- Çocuklarınızla aranız nasıl?

- Arkadaşım onlar benim. Çocuklarım değil. Tam 10 tane torunum var. Düşünsenize bundan büyük mutluluk olur mu? Hiç birisi beni utandırmadı.

- Süheyl ve Behzat dışında tiyatro ile uğraşan var mı?

- Esasında hepsi oynadı ama kabiliyetsizler süzüldü tabii. Hiç birisine tiyatro yapın demedim ben. Süheyl annesine demiş ilk defa. Babam rol versin bana demiş. Verelim dedik. Verdik. Behzat oynamak istiyormuş. Daha dursun bakalım dedim.

"Hastane mi Kestane mi" diye bir oyun oynuyoruz. Behzat şöyle karşıya bakarak sahneden geçip gitti. Oyunda rolü yok. Bir süre sonra yine bu sefer tersten geçti. Süheyl "Evladım kimsiniz? Oyun oynuyoruz durmadan geçiyorsunuz" diye Behzat'a sordu. Oyunda oluyor bunlar. Ben geçerim diyor. Süheyl geçemezsin diyor. Behzat 'Ben bu tiyatronun sahibinin oğluyum. Tabii geçerim' deyince, Süheyl "Sen oğlusun da biz kızımıyız" dedi. Ondan sonra Behzat da bulaştı sahneye.

- Siz çocukluğunuzda na-

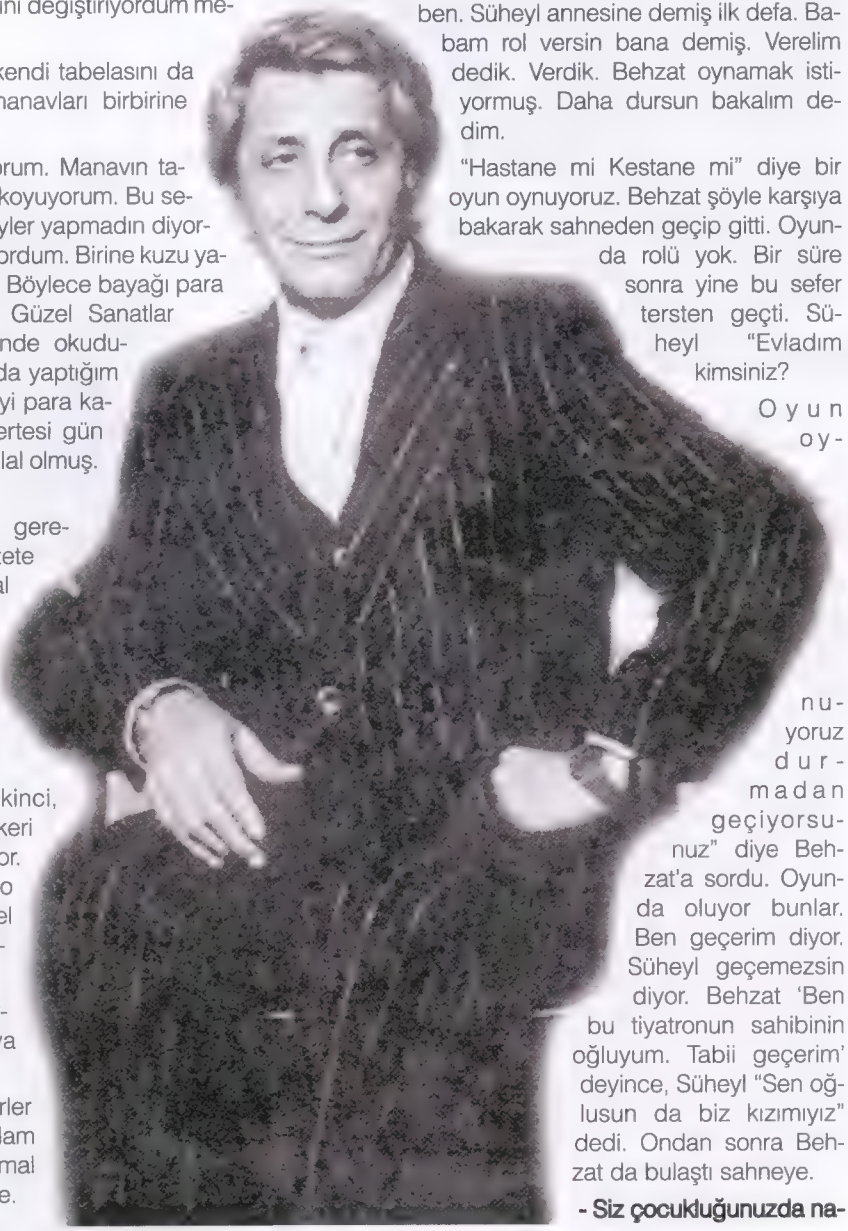

"Nejat Usta 'elli buçuk yıldır tiyatro yapıyorum. Bu bir rekordur. Bu sürede çok salon değiştirdim. Ama seyircim beni hiç bırakmadı' diyor."

Kaynak:
Gözcü Gazetesi
25 Nisan 1999

Bir taraftan da resim yapıp satıyordum. Tabela yazıyordum. Kaldığım otelin tabelasını değiştiriyordum mesela. Kasapları, manavları birbirine sokuyordum. Birine normal düz yazıyorum. Manavın tabelasına biraz meyve resmi koyuyorum. Bu sefer kasap niye bize böyle şeyler yapmadın diyordu. Böylece bayağı para kazandım..

"Biri hariç hepsi turnede doğan çocuklarıyla Nejat Uygur ve eşi Necla hanım."

"Önceleri sadece Devlet Tiyatroları'nda görev yapan sanatçılar devlet sanatçısı olurken, bu geleneği özel tiyatrocu 3 arkadaşıyla birlikte kıran Nejat Uygur artık devlet sanatçısı."

"Nejat Uygur yalnız sahnenin tozunu yutmakla kalmadı;50'li yıllarda Akademi'de heykel bölümünde okudu, tabelacılık yaptı, dergilerde çalıştı."

sıl biriydiniz?

- Ben çok haylaz bir çocuktum. Ama öyle insanları çok üzen türden değil. Bizim Sarıyer'de bahçe içinde bir evimiz vardı. Her tarafı da ağaçlık.

Tabii bir sürü kuş var. Hiç unutmam bir gün rahmetli büyükannem bahçede ızgarada köfte yapıyor. Ben bir arkadaşımla birlikte bahçede oynuyorum. Nasıl acıktık nasıl. Ama köfteleri pişmeden yiyemiyoruz. Bahçenin bir yanında benim balık kamışlarım var.

Ucunu biraz eğdim. Çatal gibi oldu. Büyükannem koyuyor köfteleri. Ben tık çekiyorum. Büyükannem de sanıyor ki kuşlar gelip alıyor. Başlıyor 'Siz kuş musunuz, eşkiya mısınız?' diye bağırmaya... Böyle afacan bir çocukluk işte.

- Küçükken de hiç tiyatro yaptınız mı?

- Şimdilerin Stand-up dedikleri şeyi ben ilkokulu bitirdiğim sene yaptım. "Fasulye Piyazı" diye bir oyun vardı. Onu bana verdiler. Sene sonu müsameresinde. Ezberledim çok tuttu.

O gün iki defa yaptırdılar. Sonra benim babam subay asker. Dayım öyle. 16 tane asker var bizde.

Orduevi gecelerinde alay komutanları babamı arar 'Yahu Nejat gelsin bu akşam balo var biraz bizi güldürsün' derlerdi. Asıl askerden önce, Sarıyer Halkevi'nde başladım tiyatro yapmaya.

"Herşey devletten beklenmez. Kendine güvenen tiyatro açar"

- Siz Kültür Bakanlığı'ndan destek almayan tek sanatçısınız. Bunun bir sebebi var mı?

- Ben bir oyunum için gazeteye verdiğim ilanda "Kültür Bakanlığı'nın manevi desteği ile bu oyun sahneye konulmuştur" dedim. Bunu bazıları espri zannettiler. Kültür Bakanlığı'nın bir şartı var.

Oyun ilanında "Kültür Bakanlığı'nın katkılarıyla" diye bir ibare bulunacak. Bazıları bunu o kadar küçük yazıyorlar ki okuyabilene aşkolsun. Diğer yandan bir sponsorları varsa bu koca koca puntolarla belirtiliyor. Ben buna çok üzülüyorum.

NEFESİNE GÜVENEN ZURNAYI ÇALAR!

Kültür Bakanlığı'nın eli benim omuzumda. Bu bir utanç mıdır? Bu benim için bir onurdur. Ben niye almıyorum? Biz bir ticarethaneyiz. Kahkaha satıyoruz. Beğenen olursa gelir parasını öder ve seyreder. Dolayısıyla bu işi tek başımıza yapmalıyız diyorum. Aksi halde özel kuruluşlara da devletin yardım etmesi gerekir.

Benim mantığım çok güzel. Yani nefesine güvenen zurnayı çalar. Kendine güveniyorsan açarsın bilmem ne tiyatrosu. Benim mantığım doğru. Benim devletimin, benim ordumun parayı harcayacak çok daha önemli yerleri var.

Anadolu'yu bir görseniz içiniz parçalanır. Çocukların okuyacakları okulları yok. Bana 500 milyon, 1 milyar veriyorsun, Bu parayla mütevazi bir okulun çatısı, temeli atılır.

BİR ÇİZGİ USTASI

LATİF DEMİRCİ

KARAMİZAH MERKEZİ "KARİKATÜR

ELİF ÖZMISIRCI

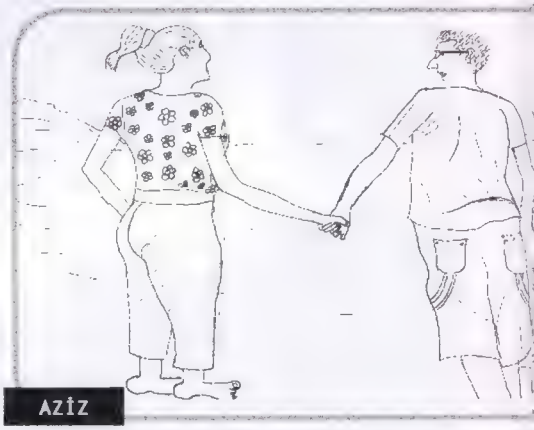

AZİZ

BÜŞRA

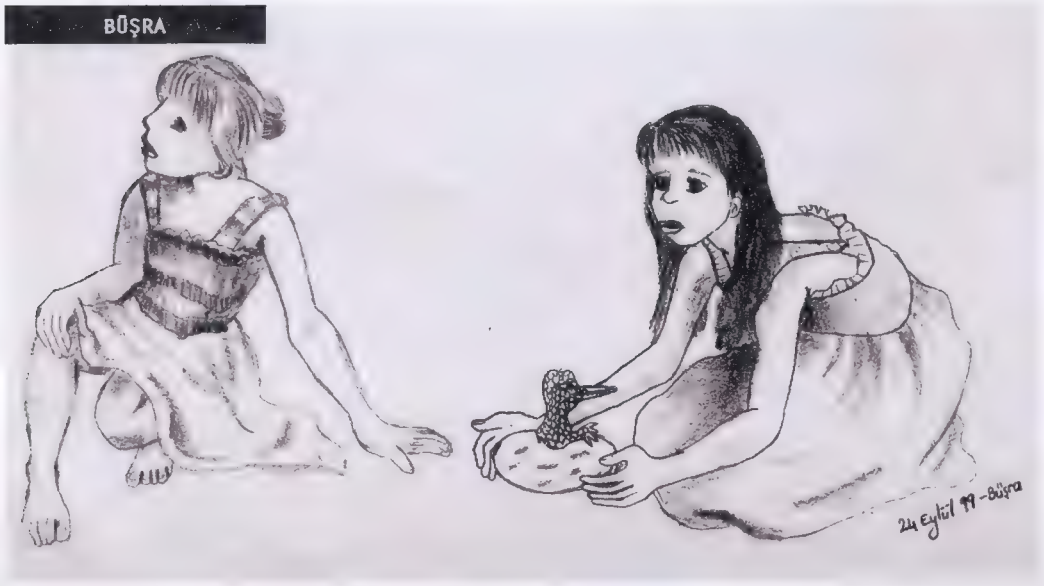

CAFER HADİMİOĞ

OKULU" ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARI

TAHİR GÜNAYDIN

BECİR

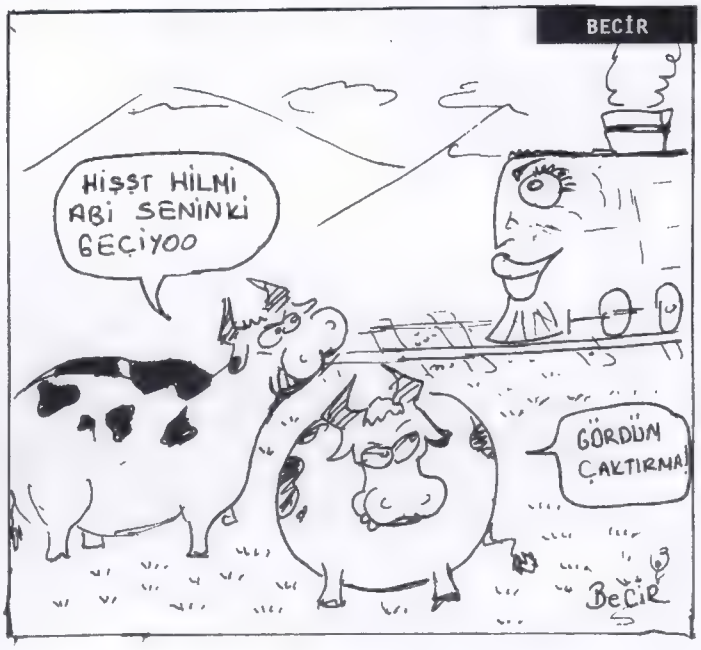

GÖKÇE TOSUN

ÖMER

BAHADIR

KARAMİZAH MERKEZİ "KARİKATÜR

KARAMİZAH MERKEZİ "KARİKATÜR

AHMET .PEKMEZCİ

KARAMİZAH MERKEZİ "KARİKATÜR

BAHTİYAR

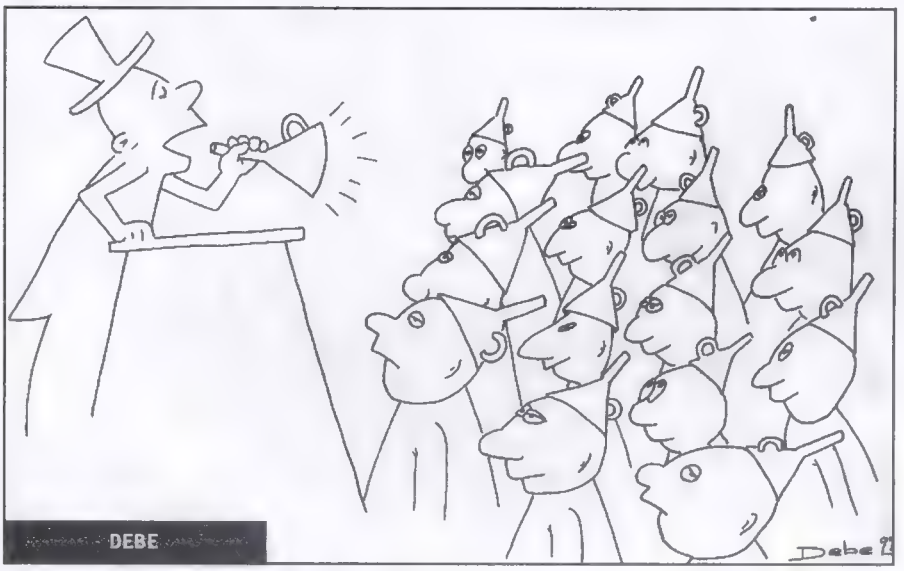

DEBE

ÇETİN EVYAPAN

OKULU" ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARI

İMAM CİCİ

16.07.1997
İMAM CİCİ

Meydan ve sokaklarda, evlerin kapılarına doluşmuş dilenci kadınlarla paçavralar içinde, yoldan geçeni sadaka için rahatsız eden çocuklar, bir hüzün kaynağıdır.

İrlanda'daki Yoksu

METİN ÖZTÜRK

"Keskin dili, sivri alaycılığıyla bir kara mizah üstadı Swift."

Jonathan Swift (1667-1745) kara mizahın atası sayılır. Dublin'de doğdu. Kendisini çevreleyen toplumu da içinde yaşadığı dünyayı da hazmedemedi. Kiliseye, kadınlara, bönlüğe kafa tuttu. "Kitapların Savaşı" ve "Fıçı Masalı"ndan (1704) sonra "Güliver'in Yolculukları" (1726) ile klâsikler arasındaki yerini aldı. Şiirleri, günlüğü, denemeleri Swift'i İngilizcenin en usta kalemlerinden biri yapmıştır. Bir akıl hastanesinde hayatını noktalayan bu öfkeli yazarın en popüler yapıtı sayılan "Güliver'in Yolculukları" İrfan Şahinbaş tarafından dilimize çevrilmiştir.

İRLANDA'DAKİ YOKSULLARIN ÇOCUKLARININ, AİLELERİNE VE ÜLKELERİNE YÜK OLMALARINI ÖNLEMEK VE ONLARI TOPLUMA YARARLI KILMAK ÜZERE, MÜTEVAZİ BİR ÖNERİ

Bu koca kentin[1] sokaklarında yürüyen veya taşrada geziye çıkmış herkes için; sokaklara, caddelere, evlerin kapılarına doluşmuş dilenci kadınlar ve peşlerinde, yukardan aşağı paçavralar içinde, yoldan geçen herkesi bir sadaka için rahatsız eden üç, dört ya da altı çocuk, bir hüzün kaynağıdır. Bu anneler, şerefli bir şekilde çalışarak hayatlarını kazanmak yerine, tüm zamanlarını, zavallı çocuklarının geçimini sağlamak için, dilenerek dolaşmaya adamak zorunda kalmakta; çocuklar da, büyüdükleri zaman, ya işsizlikten hırsız olmakta, ya da sevgili anavatanlarından ayrılarak, İspanya'da "Pretender"in[2] saflarında savaşmaya gitmekte, ya da Barbados'larda[3] işgüçlerini satmaktadırlar.

ÜLKENİN KURTARICISI

Annelerinin ve zaman zaman da babalarının kollarında, sırtında ya da peşinde dolaşan bu inanılmaz çocuk bolluğunun; krallığın bugünkü üzücü durumuna yeni yaralar eklediği konusunda, herkesin aynı düşüncede olduğuna inanıyorum. Ve bunun içindir ki, bu çocukları, ortak yaşamın akıllı ve yararlı üyeleri haline getirecek, kolay, ucuz ve adil bir yöntemi bulabilecek kişinin, ülkenin kurtarıcısı olarak, toplum tarafından heykelinin dahi dikilmesine hak kazanacağını sanıyorum.

Benim amacım ise, sadece onaylanmış dilencilerin çocuklarına dönük değil, çok daha kapsamlıdır, belirli bir yaştaki bütün çocukları; sokaklarda yardımı-

I Halk Çocukları..

mızı isteyenler gibi, çocuklarına bakabilecek durumda olmayan ailelerde doğan bütün çocukları hedef almaktadır.

Kendi hesabıma, bu önemli konu üzerinde uzun yıllar düşündükten ve diğer planlamacıların önerilerini iyice tarttıktan sonra, onların, hesaplarında ne kadar yanıldıklarını gördüm. Doğru tabii, ana karnından yeni çıkmış bir çocuk bütün bir yıl boyunca sadece ana sütü ile beslenebilir ve yanısıra gerekebilecek besin de, annesinin kazanabileceği veya yasal dilencilik mesleği ile kaldırabileceği iki şilinden daha fazla tutmaz; ama işte ben de çocukların tam bu birinci yaşı için öyle bir öneri getiriyorum ki, çocuklar artık anne babalarına ve cemaate yük olup, ömür boyu yiyecek ve giyecek istemek yerine, tersini yapıp, binlerce insanın yiyimine ve biraz da giyimine katkıda bulunabilsinler.

Planımın bir büyük yararı daha var, o da, isteyerek düşük yapan ve piçlerini öldüren kadınların korkunç davranışını önlemesidir. Heyhat, aramızda, utançtan değil ama masraftan kaçmak için, zavallı günahsız bebekleri kurban edenler ne kadar da çok. Bu da en vahşi ve canavar insan için dahi acıma ve ağlama nedenidir.

Krallığımızın nüfusunun 1,5 milyon olduğu söylenir; bu sayıdan ortalama, kadınları doğurgan olan, ikiyüzbin çift çıkar; bu iki yüzbinden, çocuklarına bakabilen —krallığın bugünkü sıkıntılı durumunda o kadar çok olduğunu sanmamakla birlikte— otuzbin çift çıkarsak, geriye yüzyetmişbin doğurgan çift kalır. Bundan da, düşük yapan ve çocukları ilk bir yıl içinde kaza ya da hastalık nedeniyle ölen ellibin kadını çıkaralım. Demek ki yoksul ailelere her yıl yüzyirmibin çocuk doğmaktadır. Sorun olan da, bu çocukların nasıl besleneceği ve yetiştirileceğidir.

ÇOCUKLARIN GEÇİMİ HIRSIZLIK MI?

Fakat belirtmiş olduğum gibi, önerilen hiç bir yöntem, bugünkü koşullarda bu sorunu halledemez. Çünkü söz konusu çocuklar, ne el sanatlarında ne de tarımda çalışabilirler, taşrada ise ne ekim ne de inşaat yapmaktadırlar. Çok özel yetenekleri de olmadıkça, çocuklar, altı yaşından önce hırsızlık yaparak geçimlerini sağlayamamaktadırlar.

İtiraf etmeliyim ki, mesleğin inceliklerini altı yaşından önce öğrenmekle birlikte, bu süre içerisinde, kendilerine çırak gözü ile bakılmaktadır.

Bu bilgiyi de, hırsızlık sanatının hızlıları ile ünlü Cavan bölgesinden, önemli bir beyefendiden almış bulunuyorum. Söylediğine göre, hırsızlıkta, bir iki durum dışında, Cavan'da bile, altı yaşından küçükleri pek görmemiş.

Tüccarlarımız da, oniki yaşından küçük bir kız veya oğlan çocuğunun satılacak mal olmadığı konusunda beni ikna ettiler. Oniki yaşına geldiklerinde bile, borsada, üç, en fazla üç buçuk pound ediyorlarmış ki, bu miktar da ne anne babaların ne de krallığın işine yarar, çünkü onlara harcanan yiyecek ve paçavralarının değeri bile bunun en az dört katıdır.

İşte bu yüzden de, şimdi, en ufak bir itiraza uğramayacağını umduğum naciz düşüncelerimi sunabilirim.

Londra'da tanıdığım çok bilgili bir Amerikalı, bana, bir yaşında sağlıklı, iyi beslenmiş bir çocuğun; buğulama, kızartma, fırınlama veya haşlama olarak, çok lezzetli, besleyici, yüksek değerde bir besin olduğunu söyledi. Yahnisinin de aynı lezzette olacağından eminim.

"Londra'da tanıdığım çok bilgili bir Amerikalı, bana bir yaşında sağlıklı, iyi beslenmiş bir çocuğun; buğulama, kızartma, fırınlama veya haşlama olarak, çok lezzetli, besleyici, yüksek değerde bir besin olduğunu söyledi. Ayrıca bunun yahnisinin de lezzetli olacağından eminim..."

Swift'in "Atlar Ülkesi" kitabında Yehuların ülkesinden bahsedilir. Yehu dilinde Houyhnhmn "at" demektir ve doğanın mükemmelliğini belirtir.

Çocuk eti, aslında yıl boyunca turfanda olacak, ama asıl mart ayında bollaşacaktır. Ciddi bir yazar da olan, ünlü bir Fransız hekiminin dediğine bakılırsa, balığın iyi besin olmasından, katolik ülkelerde, orucu izleyen dokuz ay sonrasında doğum, diğer mevsimlerden daha fazladır!

Şu halde, hesaplamış bulunduğum yüzyirmibin çocuktan yirmibini, doğurganlık için bir kenara ayrılmalı, yirmibinin dörttebiri de oğlanlar olmalıdır. Bu dörttebir, koyun, inek ve domuzlarımız için öngördüğümüz sayıdan bile fazladır. Söz konusu çocukların, bizim vahşi insanlarımızın pek takmadıkları evlilik kurumunun meyvaları olmadıklarını düşünürsek, bir erkek dört dişiye hizmet etmeye yeter.

ÇOCUK ETİNİN TUZLANMASI...

Geriye kalan yüzbin tane bir yaşına gelmiş çocuk da, zengin sofralar için etlenmek ve şişmanlamak üzere, son aylarda annelerinden bol bol süt emmeli, zamanı geldiğinde de krallığın kaliteli ve zengin insanlarına satılmalıdırlar.

Arkadaşlar arası bir eğlence için, bir çocuktan iki tabak et çıkar; ailece yenen yemeklerde de, göğüs ya da buttan dörtte biri yeterli olur, tuzlanıp biberlendikten sonra da dört gün bekletilirse, haşlamasının tadına doyulmaz, özellikle kışın.

Bir çocuğun doğduğunda oniki pound çektiğini, bir yıl iyi bakılırsa da, ağırlığının yirmisekiz pound'a çıktığını biliyoruz.

Böylece de sanıyorum ki, bu besin maddesini özellikle toprak sahipleri pek beğeneceklerdir, çünkü zaten anne babaların büyük bir kısmını yalayıp yut-

Kanımca, arkadaşlar arası bir eğlence için, bir çocuktan iki tabak et çıkar; ailece yenen yemeklerde de, göğüs ya da buttan dörtte biri yeterli olur...

tuklarına göre, çocuklar da onların hakkıdır.

Çocuk eti, aslında yıl boyunca turfanda olacak, ama asıl mart ayı civarında daha bollaşacaktır. Ciddi bir yazar da olan, ünlü bir Fransız hekiminin[4] dediğine bakılırsa, balığın kuvvetli bir besin olmasından dolayı, katolik ülkelerde, orucu izleyen dokuz ay sonrasında doğum, diğer bütün mevsimlerdekinden daha fazladır.

BİR ÇOCUĞUN BESLENME MASRAFI...

Bu krallıkta da pazarcı bebeklerin diğerlerinden en az üç kere daha fazla olduğunu düşünürsek, orucu izleyen bir yıl içinde, pazarlar her zamankinden daha fazla dolacak, bu durum da aramızdaki papacıların sayısını azaltacağından, ek bir yarar daha sağlayacaktır.

Bir dilenci çocuğunun beslenme masrafını hesaplamış, (buna aslında yarıcıların, işçilerin ve çiftçilerin beşte dördünün çocuklarını da katabiliriz) ve paçavraları dahil, yılda iki şiline geldiklerini bulmuştum. Hiç bir beyefendinin de, özel bir dostu ya da ailesiyle yemek yerken, dört tabak nefis, besleyici et çıkarabilen şişman, besili bir çocuk gövdesine on şilin vermekten yakınmayacağına inanıyorum. Böylece de toprak sahipleri, iyi yürekli efendiler olmayı öğrenerek, kiracıları tarafından sevilecekler; anneler de sekiz şilin net kâr ederek, yeni çocuk üretimine hazırlanabileceklerdir.

Eli daha sıkı olanlar (itiraf etmeliyim ki zaman da bunu gerektiriyor) deriyi soyup, akıllıca işleyerek, hanımlara nefis eldivenler, kibar beylere de yazlık potinler çıkarabilirler.

Kentimiz Dublin'e gelince; en uygun kesimlerindeki mezbahalar bu işe ayrılırsa bu iş için, sıkıntı çekileceğini sanmam. Fakat aslında çocukları canlı canlı satın alıp, domuz kızartırken yaptığımız gibi, boğazı kesildikten hemen sonra baharatlamayı daha çok salık veririm.

Çok değerli, ülkesine aşık, faziletine gerçekten çok saygı duyduğum bir kişi, planımı kusursuzlaştırmak için, bu konuda benimle zevkle tartışmış bulunuyor.

Dediğine bakılırsa, krallıktaki beyler, geyikleri artık tüketmiş olduklarından, av eti istekleri, oniki yaşından küçük, ondört yaşından büyük olmayan genç delikanlılar ve genç kızlar tarafından karşılanabilir, nasılsa, bütün bölgelerimizde, her iki cinsten de bol sayıda insan şu sırada iş ve hizmet beklerken açlığa talim etmekte; eğer hayattaysalar aileleri, değilseler, en yakın akrabaları tarafından satılmaktadırlar... Fakat bu kadar yakın bir dost ve böylesine büyük bir vatansevere gereken saygıyı duymakla birlikte, kendisiyle, tam anlamıyla aynı duyguları paylaştığımı da söyleyemem.

Çünkü o Amerikalı arkadaşım, sık sık yinelenmiş deneyimine dayanarak; delikanlıların etinin lezzetli olmadığını, sürekli hareketlilik yüzünden, sert ve yağsız olduğunu da belirtmişti. Bizim okul çocukları da aynı durumda olduklarına göre, bunları şişmanlatmanın masrafına değmez.

Dişilere gelince; bundan da toplumun zararlı çıkacağını alçakgönülle kabullenmek zorumdayım, çünkü onlar da büyüyüp doğurgan çağa gelmektedirler; hem de bazı düşünceli kişilerin (çok haksız da olsa) böyle bir işlemi, zulüm olarak niteleyip, sansüre tâbi tutacaklarını düşünmek olanaksız da değildir. Kaldı ki, bende de buna benzer bir kaygı, pek çok yeni projeyi, iyi niyetli de olsalar, reddetmeme neden olmuştur.

Fakat arkadaşımın da hakkını teslim etmeliyim, kendisi, bana, bu çözümün, Formoza'lı ünlü Psalma-

nazar[5] tarafından bulunduğunu söyledi. Bundan yirmi yıl önce Londra'ya gelen Psalmanazar, bir konuşmada, arkadaşıma; onun ülkesinde, celladın, öldürülen her genç insanın cesedini, tadımlık zevk için, yüksek mevkiden kişilere sattığını söylemiş.

Hatta bir defasında, onbeş yaşında dolgun bir kız, imparatoru zehirleme girişiminde çarmıha gerildiğinde; bedeni, majestelerinin başbakanına ve sarayın diğer büyük mandarinlerine, darağacı parçaları ile beraber, dörtyüz altından satılmış. Bu kentte de, kuruşsuz oldukları halde, isimsiz olmayanlarla dışarı adımını atmayan; parasını asla ödemeden giydikleri yabancı malı tuvaletlerle tiyatroda ve toplantılarda boy gösteren bazı etine dolgun genç hanımlara aynı işlem uygulansa, krallığın daha kötü duruma düşmeyeceğinden kuşkum yok.

Bir takım şaşkın insanlar, yoksul yaşlıların, hastaların veya sakatların durumu konusunda fazlasıyla ta-

Swift'in'in en bilinen kahramanı Güliver 4 Mayıs 1699'da "Ceylan" gemisiyle yola çıkar. Cüceler ülkesi Lilliput'ta demir atar.

salanmaktadırlar ve ben de ulusu, bu kadar üzücü bir yükten kurtarmak için, hangi yolun tutulması gerektiğini düşündüm.

Aslında bu konuyu o kadar da acı verici bulmuyorum, çünkü bu insanların, her geçen gün, soğuk, açlık, pislik ve böceklenme yüzünden, kendilerinden açıkça beklenen hızla, çürüyüp öldüklerini de herkes biliyor. Genç emekçiler ise henüz daha umutlu durumdadırlar, ama iş bulamamakta ve bu yüzden de açlıktan öylesine tasalanıp erimektedirler ki, bir rastlantı sonucu işe de alınsalar, artık yapacak güçleri kalmamakta, böylece kendileri de, ülke de, başlarına gelecek daha büyük kötülüklerden kurtulmuş olmaktadır.

Fakat konudan epey uzaklaştım, şimdi tekrar geri döneyim. Yaptığım önerinin sağlayacağı yararlar pek çok, pek açık ve fazlasıyla önemlidirler.

Birincisi, bu öneri, gözlemlediğim gibi, ülkemizin temel doğurucuları olduklarından, her yıl etrafı doldurup taşıran, en tehlikeli düşmanlarımız, Papacıların sayısını önemli ölçüde azaltacaktır. Bu Papacıların da, bir alay iyi yürekli protestanın, ülkede kalıp inançlarına rağmen bir piskoposlar kurulunu kazançlarının onda birini[6] vermektense yurt dışına gitmelerinden yararlanıp, krallığı "Pretender"a yem diye sunduklarını biliyoruz.

İkincisi, yoksul çiftçilerin, yasal olarak el konabilecek, kendilerine ait değerli birşeyleri olacaktır. Böylece de, paranın ne olduğunu bilmedikleri ve ürünleri ile hayvanlarına çoktan el konduğu halde, kiralarını ödeyebileceklerdir.

Üçüncüsü, iki yaşında ve daha büyük yüzbin çocuğun parça başına yıllık gideri on şilinden daha az olmadığına göre, ülkenin stoku yılda ellibin pound artacaktır. Krallığın varlıklı, ağzının tadını bilen beyefendilerinin masasına eklenecek yeni bir yemeğin kârı da cabası. Ürün de bütünüyle bizim üretimimiz olduğuna göre, para dolaşımı kendi aramızda kalacaktır.

Kaynak: Kara Mizah Antolojisi, Hil Yayın, 1987. Aykırı Dergisi, Şubat 1992.

Dördüncüsü, sürekli doğuranlar, çocuklarının satışından elde edecekleri yıllık sekiz şilinlik kârın yanısıra, bir yaşından itibaren çocuklarına bakma masrafından da kurtulacaklardır.

Beşincisi, bu yiyecek, meyhanelerde büyük bir moda yaratacak, meyhaneciler; elbette eti en mükemmel şekilde tatlandırmak için, en iyi tarifleri bulmaya özen göstereceklerdir. Böylece de; iyi yemek ve becerikli bir aşçı üzerine derin bilgileri ile haklı olarak övünen ince beyefendiler meyhanelerine sık sık geldikçe, konuklarına daha iyi hizmet vererek, fiyatları istedikleri gibi yükseltebileceklerdir.

Altıncısı, bu durum, bütün bilge ülkelerin; ya ödüllendirerek teşvik ettikleri, ya da kanunlar ve cezalarla zorunla kıldıkları evlilik kurumunu canlandıracaktır. Zavallı bebeklerinin geleceğinin, toplum tarafından şu ya da bu şekilde düşünüldüğünden emin olan; her yıl masraf yerine kâr edeceğini bilen annelerin de çocuklarına sevgisini ve şefkatini arttıracaktır. Bizler de, pazara kimin en şişman çocuğu getireceği konusunda, evli kadınlar arasında namuslu bir rekabeti izleyebileceğiz. Erkeklere gelince; hameli dişi atlarına, ineklerine ve doğurmak üzere olan domuzlarına gösterdikleri nezaketi, karılarına da gösterecekler; düşük

olur korkusuyla (şimdiki uygulamanın tersine), karılarını dövmekten ve tekmelemekten kaçınacaklardır.

Daha pek çok yarar sıralanabilir. Örneğin, kutulanmış et dışsatımımıza fazladan bir kaç bin parçanın eklenmesi; domuz etinin bollaşması; soframızdan eksik etmediğimiz jambonun yapımının iyileştirilmesi gibi. Halbuki ne kadar domuz kesersek keselim; hiçbiri, tat ve şahanelikte, iyi beslenmiş, bir yaşındaki şişman bir çocuğun; bütünüyle kızartıldığında, lord valinin partisinde ya da herhangi bir toplu eğlencede önemli bolluk yaratan eti ile karşılaştırılamaz. Fakat kısa kesmeye dikkat ettiğim için, diğerlerine geçeyim.

SADECE İRLANDA KRALLIĞI İÇİN...

Bu kentte bin ailenin, sürekli çocuk eti tüketicisi olacağını varsayarsak; diğerlerinin de özellikle düğünler ve vaftiz törenleri gibi, neşeli toplantılarda yiyeceklerini düşünürsek; Dublin'e, yılda yirmibin civarında gövde gider, krallığın diğer taraflarına da (oralarda herhalde daha ucuz olur) seksenbin tane kalır.

Bu öneriye, krallığın nüfusunu fazlasıyla azaltacağı düşüncesi dışında, herhangi bir şekilde karşı çıkılabileceğini sanmıyorum. Kaldı ki, bu da, öneride bulunmamın ağırlıklı nedenlerinden biriydi. Okuyucunun, bu tedaviyi, başka varolan veya varolabilecek bir ülke değil, sadece İrlanda krallığı için önerdiğimi anlamasını istiyorum. İşte bu yüzden de kimse bana başka önerilerden söz etmesin; ülkeyi terketmiş olanlardan bile pound başına beş şilin vergi almaktan; kendi üretimimiz ya da yapımımız olmadıkça, hiçbir giyim ya da ev eşyası kullanmamaktan; lüks tüketimi arttıracak mal ve araçların kullanımını reddetmekten; kadınlarımızın, kibir, şişinme, işe yaramazlık ve oyunculuklarını tedavi edip, onlara bir damla tutumluluk, zekâ ve duygu aşılamaktan; Laponlar[7] ve Topinamboo sakinleri kadar bile olamadığımız halde, ülkemizi sevmeyi öğrenmekten; nefretimize ve particiliğimize son vermekten, şehirleri düşerken birbirini boğazlayan Yahudiler[8] gibi artık davranmamaktan; ülkemizi ve vicdanımızı yok yere satmamaya dikkat etmekten; toprak sahiplerine, kiracılarına biraz insaflı davranmayı öğretmekten; tüccarlarımıza şimdi bir karar çıkıp sadece yerli malı almamız istense, bizi, fiyatta, ölçüde ve kalitede kazıklamak için hemen işbirliği edecek tüccarlarımıza; biraz namus, çalışkanlık ve beceri aşılamaktan, kimse söz etmesin.

Tekrarlıyorum işte, kimse bana; bir öneriyi istekle uygulamak için bir parça umutlu olmadan, bunlardan veya daha başkalarından söz etmesin.[9]

Bana gelince; yıllardır, yararsız, boş ve gerçekten uzak fikirler sunup, tek bir başarı görmemenin acısıyla yorulduktan sonra; en sonunda bu bütünüyle yeni, sağlam, gerçek, ucuz ve sorunsuz öneriye sarıldım. Öneri, üstelik, tam anlamıyla bizim irademize bağlı olduğundan ve İngiltere'yi de incitmediğinden, tehlikesi de yoktur. Aslında söz konusu mal, uzun zaman tuzda kalmayı kaldıramayacak kadar narin olduğundan, dışsatıma uygun olmasa da; bütün ulusumuzu tuzlamadan yiyip bitirmekten memnun olacak bir ülkenin adını da verebilirim.

Açıkçası, kendi önerime, bilge kişilerin vapacakları, aynı ölçüde masum, ucuz, kolay ve etkileyici önerileri reddedecek kadar sadık da değilim. Fakat benim planıma karşı çıkarak daha iyisini önerme yoluna gidecek yazar veya yazarların, daha önce şu iki noktayı olgunca düşüneceklerini umuyorum. Birincisi, bugünkü koşullarda, yüzbin işe yaramaz boğaz ve sırta nasıl yiyecek ve giyecek bulacaklardır. İkincisi; bu krallıkta,[10] bütün mal varlığını sermayeye çevirse iki milyon sterlin borçlu çıkacak olan, bir milyon dolayında insan şekline girmiş yaratık varolmadıkça; buna, çiftçiler, yarıcılar ve işçiler yığınının yanısıra, meslekten dilenciler ve dilenen kadınlarla çocuklar eklendikçe; bu önerdiğim yeniliği sevmeyen ve belki de bana cevap vermeyi göze alacak kadar cesur olan politikacılar, önce bu ölümlülerin ana babalarına sormalıdırlar; acaba onlar da, henüz bir yaşındayken, tarif ettiğim gibi yenmek üzere satılmayı; toprak sahiplerinin baskısına, kirasını ödeyecek kadar bile para kazanamamanın yanısıra işsizliğe; geçimini sağlayamamayı; havanın sertliğine karşı korunacak elbise ve bir dama bile sahip olamamayı; ve bu sefaletin aynısını ya da daha beterini sonsuzluğa dek çocuklarına aktarmanın kaçınılmaz geleceğine yeğlemezler miydi?

Bu gerekli ödevi yürürlüğe koymak uğraşında, en küçük bir kişisel çıkarım olmadığını; ticaretimizin gelişmesi, çocukların beslenmesi, fakirlerin acılarının dindirilmesi ve zenginlere biraz zevk verilmesi yolu ile ülkemin toptan iyiliğini istemekten başka hiçbir amacım olmadığını en içten duygularımla açıklarım. Benim tek kuruş kazanabileceğim çocuğum yok; çocuklarımın en ufağı dokuz yaşında, karım da doğurganlık çağını geride bırakmış bulunuyor.

"Bu önerilere, krallığın nüfusunu fazlasıyla azaltacağı düşüncesi dışında, herhangi bir şekilde karşı çıkılabileceğini hiç sanmıyorum..."

Not: Bu tekstin orijinali, "The Norton Anthology of English Literature, vol. 1, revised edition, copyright 1868, 1962, by W. W. Norton and Co. Inc. New York, sayfa 1640-1647'dedir.

1. Dublin

2. James Francis Edward Stuart (1688-1766). 1688-1689 yılları arasındaki "Şanlı Devrim" (The Glorious Revolution), James II'yi tahttan indirip, yerine William of Orange'i geçirmişti. Bu yüzden J. F. E. Stuart, taht üzerindeki haklarını kaybettiğinden, kendisine sadık olan katolik İrlanda'nın gözünde "Pretender" olmuş ve öyle anılmıştır. Pek çok katolik İrlanda'lı "Pretender"i, kıta Avrupa'sındaki sürgününde izlemiş, yalnız bırakmamıştır.

3. Yoksul İrlanda'lılar, ülkeyi terkedip, Batı Hint adalarına ve diğer İngiliz kolonilerine göç ettiklerinde, yol paralarını ödeyen büyük toprak sahiplerinin egemenliğinde, belirli bir süre bedava çalışmış, kendileri için yapılmış olan masrafı çıkardıktan sonra toprak işçisi olmuşlardır.

4. François Rabelais (ca. 1494-1553).

5. George Psalmanazar (ca. 1679-1763). Ünlü dolandırıcı. Aslen Fransızdır, kendisini, İngiliz bilim adamlarına, asillerine ve kilise erkânına Formoza'lı olarak tanıtmıştır. Formoza'daki insan kurbanları ve kanibalizm üzerine tamamen hayal ürünü olan bir kitap yazmıştır.

6. Tithes. Hayır işleri için, katolik kilisesine verilen ödenek.

7. Swift'in işaret ettiği nokta; Laponların bile, karlar altındaki verimsiz ülkelerini; Brezilya'nın yerli kabilelerinden Topinamboo'luların da "jungle"larını daha çok sevmeleridir.

8. Roma İmparatoru Titus, İ. S. 70'te Kudüs'ü kuşattığında, yahudiler arası partizanlık.

9. Swift, daha önceleri yazdığı bildirilerde, bütün bu önerilerden kendisi söz etmiş bulunuyordu.

10. İşaret edilen ülke, İngiltere.

BİR ÇİZGİ USTASI

LATİF DEMİRCİ

karikatürün de okulu mu olur?

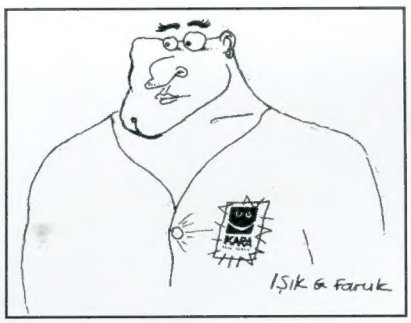

OLDU!

KARA
mizah merkezi

KARA MİZAH MERKEZİ

Başvuru: Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi, Tünel İstanbul
Tel: 0212. 293 12 70 (3 hat), Fax: 0212. 293 12 73

A17013

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI KARAMİZAH MERKEZİ AYLIK YAYIN ORGANIDIR

YIL 1
SAYI 10
1999

MİZAH KÜLTÜRÜ

"BU DERGİ SİZİNDİR. ALABİLİRSİNİZ!"

Dede olmuş usta tiyatrocu
NEJAT UYGUR:

Anlatsam hayatım roman olur!..